

10987.

BRÓDY SÁNDOR:
A SZERETŐ

A SZERETŐ

REGÉNYES SZÍNJÁTÉK NÉGY FELVONÁSBAN

Írta: Bródy Sándor

Copyright by Athenaeum, Budapest

Bemutatta a budapesti Magyar Színház 1917 október 25-én, a következő szerposztással:

Eöz Anna	Fedák Sári
Az anyja	T. Halmi Margit
Az apja	Vágó
Az öccse, Aba	Kenessey
Ágost, orosz herceg	Törzs
Az apja, tábornok	Kabók
Az anyja	* * *
Friderika Feodorovna, az anyahercegnő	Rákosi Szidi
Sophie, hercegisasszony	Dobos Margit
Iturbide grófnő, udvarhölgy	Dolinay Ilona
Kostitz, udvarmester Ágost mellett	Gyárfás
Boris, cseléd az Eöz-családnál	*Simon Mariska
Isabella hercegisasszony, Friderika udvar- mestere	Koháry Etel
Házmesterné	Saáry Rózi
Fgy angol herceg	Vándory
Polgári biztos	Jávor

1917. 10. 25.

Történik közvetlenül a háboru előtt.

Az első szín: Eözék lakása. A második szín: Eöz Anna ideiglenes, de elegáns lakásában: ebédlő. A harmadik szín: Az orosz nagyhercegi palota nagy szalonja. A negyedik szín: Egy idegen nagyváros. Eöz Anna hálószobája.

ELSŐ FELVONÁS

Lakás a lóversenytérhez vivő nagy utcán, máról-holnapra épített nagy emeletes házban, amelyben csak szegény emberek laknak. Egy szobából, egy alkove-ből és konyhából áll az egész lakás. Bejárat a konyhából, amelyben — természetesen — mindig mosnak, most is. A teknőben gőzölög a ruha. Fölötte szárítják a fehérneműt. Az ablakok az utcára nyílnak. Első emelet.

A szoba igen különös. Az egyik része — csakhogy a kisebbik — nagyon tiszta, sőt régimódin elegáns, egy urilány szobájának egyik részlete: fehér ágy, kék takaró. Régi velencei kistükör. Két aranyozott lábu világos selyemmel bevont szék. A másik része már nagyon hiányos bőrbutor, kerek ebédlőasztal a szoba közepén, inkább a konyha-

ajtó felé. A falon családi képek, magyar urak és asszonyok. Nem mindegyiknek van kerete. A szegénység szaga alig érzik, mert nagy a tisztaság. A szoba fala: utálatos szecessziós festés.

Az ablakok a néző felé nyílnak, azaz: így vannak elképzelve.

Egy ablak balról, asszimmetrikusan. Ez előt olvas:

Eöz Aba. (Tizenhat-tizenhét éves, barna haja, áttetsző arcu szép fü. Csak a szeme él, szája ég, piros. Tüdőbajos.)

Az öreg Eöz. (Marcona férfi. Szintén halvány. A nyomorúság és a kór a lábába szállt — mindkettő valósággal utazik erre a két szegény végtagra. Ül egy nagy karoszékben, pipázik, de füstöt nem fu, mert nincsen megtömve a pipája, dohánya nincs.

Ha szép akar lenni

használja a Dr. Biró-féle

Havasi gyopár krém

szappant, pudert, mosdóvizet. Kapható minden gyógyszerárban és drogiáriában

**Kultura hangszer-
és zongoraterem**

Budapest, IX., Kálvin-lér 7.

Csakis elsőrangú zongorák, gramafonok, lemezek legszolidabb beszerzési forrása.

— Az orvos még nem tudná konstatálni: a kezdődő paralizis-e az állapota, vagy a végződő véredényelmeszesedés. A színészt kérem, nyomorékot azért ne csináljon ebből az alakból: egy tönkrement protestáns ur még ebben az állapotban is ur!

Az öreg Eőzné (az asztalnál ül, horgol. Leteszi. Kiszól a konyhába): Boris, mit csinálsz?

Boris (az ajtóban): Mosok. Mindig csak mosok. A tekintetes asszonyék étel helyett is tisztát esznek.

Eőzné (kedvetlenül, de nem haragosan): Ha sokallod, erigy haza.

Boris: Dehogy sokallom, magamat kevesellem. Tessen emlékezni, a tanyán két béresasszony segített.

Eőzné: A tanyán! Hol van az?!

Boris (előrejön): Mondja csak a tekintetes asszony, hány esztendeje is, hogy mi ezt a piszok Pestet mossuk?

Eőzné: Tiz.

Boris: Soha nem megyünk haza?

Eőzné: Nem.

Eőzné: Nem.

Boris: Mé?

Eőzné: Nincs hova, nincs haza.

Boris: Má mé is tetszettek eladni azt a gyönyörű birtokot?

Eőzné: Elvették.

Boris: Hogy az Isten hidege verje ki őket.

Eőzné: Ne káromkodj, Boris, moss.

Boris: Hogy mosnám ki a bőruket, vékonyra, lugkövel.

Eőzné: Ne káromkodj, Boris, meghallja, felízogad. (Ügyszólván magának.) Megettük, eletettük, elalispánkodtuk, elpolitizáltuk.

Boris: Mi az a politika? Már rég halom annak a nevé.

Eőzné (megvetőleg legyint a kezével).

Boris: Azt a politikát, azt egye meg a feketé fene.

Eőzné: Menj.

Boris: Meg a sárگا.

Eőzné (mosollyal): Boris, Boris, Boris! Te csak nem változol, olyan cikra vagy, mint amikor huszonkét év előtt dajkáának gyüttél Annához. Téged Pest nem festett még.

Boris: Hol a kisasszony?

Eőzné: Elment.

Boris: Hová?

Eőzné (nem felel).

Boris: Tudom má, én ne tudjam. A tisztóba, a zacibál!

Eőzné: Te is minden csunya pesti szót megtanulsz. Van mit adni ezeknek vacsorára?

Boris: Van, ha hoz a kisasszony. (Körül néz.) Mit vitt el? Őt szoba butorral gyötünk föl. Ebbe az egybe se lesz elegendő.

Eőzné: Itthon semmi.

Boris (a sok szoknyája alól két tojást szed elő): Két vad tojást találtam. Csavargó

tyukok tojták a gangon. Ilyen tyukok, mint Pesten... Jó lesz a tekintetes urnak. Tessen tudni, hogy utálom a tejet, kít szegény borjuktól elvesznek. A reggeli tejemet az ifjurnak ettettem. Nekünk van krumpli hájában. A kisasszony szereti. (Tuláradó szeretettel): Drága lelkem, szépséges szép kisasszonykám!

A házmesterné (elérett mesteremberasszony, példátlanul rendetlen toiletteben — olyan a házmesterné, mint amilyen a ház — szópós gyerek a mellén, a kezét egy meztélábas, szintén végtelenül piszkos leánygyerek fogja, a szoknyájába fogódkodik a harmadik gyereke, egy, a piszoktól, koromtól, négerpofájú): A lakást gyönnék nézni.

Eőzné: Mindég kinoznak.

Házmesterné: Lehet most?

Eőzné: Nem lehet.

Házmesterné: Tessék.

Kostitz (belép, kíváncsian, de elővigyázatosan. Egy kövér elegáns ur, aki bánni akar az emberekkel, kívül-kiel külön és ezért sokszor rosszul itéli meg a helyzetet. Lényének az alapja mégis az, hogy puha bonhomme): Jó napot. (Választ nem kap, az öreg Eőzné tesz-vesz, Boris ok nélküli söpör. A flu egy pillanatra felnéz a könyvéből, tovább olvas. Az öreg mereven néz a látogató felé. Megszokták ezek a lakásnézőket.) Jó ez a lakosztály?

Házmesterné: Persze, hogy jó.

Kostitz: A mellékhelyiségek?

Boris (kinyit egy kis ajtót): Nézze meg.

Kostitz: Konyha?

Boris: Itt la. Mosok. Segithet az ur.

Házmesterné: Gorombának azért nem kell lenni.

Kostitz: Hagyja, Asszonyom, bemutatnátna urnőjének és az urának.

Boris: Itt van la. Ez az ur akarja az urakat ebből a lakásból kiturni.

Házmesterné: Mit jártatja a száját, ez a lakás már nem is a maguké, csak kegyelemből.

Öreg Eöz: Mit mond?

Eőzné: Semmit, Ádám. Megszokhattad már.

Öreg Eöz: Nem türom!

Fűző-ujdonságok!

Reklámciikkeim! Has- és csipőszorító gummiövel, drillanyagból **175.000 korona.**

Melltartó erős hölgyeknek **35 000 korona.**

KÖSZEGI R.

fűzőkészítő üzlete

Budapest VIII, Rákóczi-ut 9/a

Arjegyék kívánatra ingyen!

Eőzné: Megint felingerlik. Adja ki, — vegye ki. Lökjenek ki. De...

Házmesterné: Inkább magukat, mint engem. Mért nem fizetnek. A szegény háziurnak is élni kell, folyton licitálják. Mért nem fizet a kisasszony, mért nem dolgozik a kisasszony, mindég a nagy kutyáját viszi sétáltatni, ahelyett...

Eőzné: Elég volt, kil

Boris: Álól

Kostitz: Pszt. (Pénzt ad a házmesternének): És ha szabad kérdenem, ki alszik ebben a csinos ágyban?

Boris (a szemébe vigyorogva): Én. (Az orra alatt söpör.)

Kostitz (pénzt akar neki dugni).

Boris: Elmenjen a ténsur, azzal a puffadt kezével. Ismerjük mi ezeket a híres urakat, de eddig mind asszonyok voltak. Nem sül le a bőr a pofájáról?

Kostitz (bölcsen föltismeri a helyzetet, az öreg Eöz elé áll): Kostitz gróf. (Kezet nyujt, nem viszonzózzák.)

Öreg Eöz: Igen, tudomásul veszem.

Kostitz (nagy szivartárcát vesz ki): Szabad, tetszik?

Eöz: Nem.

Kostitz: Egy pár kérdést akarok intézni urasághoz a lakást illetőleg. Ki akarom venni. Szabad kérnem, hogy megmutatná?

Boris: Szegény tekintetes urat kéri? Nem tud felállani!

Öreg Eöz (szigoruan): Nem akarok.

Kostitz: Sajnálom, mélyen sajnálom. (Részvételet akar kifejezni, kezét nyujt az öreg Eőznének, de Boris fogja meg a kezét, jó hosszan rázza. Le akar ülni, de a széket Boris elveszi alóla, jó, hogy le nem esik. Az ablak mellé áll.) Az egészség pénzkérdés. A lakás pénzkérdés. (Int a házmesternének, hogy menjen ki. Boris jelzi, hogy az udvarmester alkalmasint bolond. Ő is kimegy, szenvedélyesen mos a konyhában. Eőzné beteszi az ajtót.)

Eőzné (igen halkán): Nézze uram, ha az ur valóban ur, nem veszi ki ezt a lakást.

Kostitz: Nem magamnak kell.

Eőzné: Ügynök? Még az is.

Kostitz: Nem. Egy rendkívüli fiatalembernek. Megbízásom van. Parancsom. — És ki szerencsétliti e bájos ágyat?

Eőzné: A lányom, Anna! És ki az az ur? Talán én elmehetnék hozzá.

Kostitz: Valaki mást kellene küldeni 10zzá... azt, aki... (Az ágyra mutat.)

Eőzné: A lányom valakihez kérti? Nem ismeri a lányomat.

Kostitz: Mélyen sajnálom, hogy nincs szerencsém. Nem lehetne-e szerencsém?

Eőzné: Nem.

Kostitz: Ha nem, hát nem, pedig hát ha ismerné az uramat.

Eőzné: Kihez is van szerencsém?

Kostitz: Kostitz gróf, az uram udvarmestere.

Eőzné: És az ura?

Kostitz (sugva) a végén szinte dühösen hangosan): Herceg. Nincs nála senki, aki hercegebb. Föl is le, oldalt, minden ág, lefelé és befelé: mindenki herceg, király — az is, fejedelem, örgróf, örökös gróf. Csupa orosz vér. Még spanyol is. Az első fiatalember ma Európában. És én nem is értem, csak egy napra jött ide, egy versenynapra és itt ragadt ezen a zsidó Pesten. Remélem, maguk nem azok. És ha azok, pardon!

Eőzné: Ugyan. Mi régi család vagyunk!

Kostitz: Ha keressük: mindenki régi család. Új család nincs is. — Jön a tél, a borzasztó tél. (Szünet.) A tél kérdése meg volna oldva.

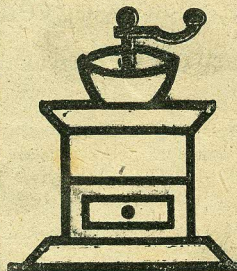
Eőzné: És ma sem vagyunk az utolsók. Az uram egykor alispán, most nyugalmazott törvénytészi bíró.

Kostitz: Nyugdíj — nem jó. Birói nyugdíj a legrosszabb. És miből élnek, ha nem tolakodás a kérdésem.

Eőzné: A nyugdíjból. Eladogattunk. A végére értünk. Több nincs.

Kostitz: Ez nagyon helyes. Azt akarom

Ön jól tudja,

hogy csak az olcsó, ami valóban jó... Talán a kávépótlék ez alól kivételt képezne? Ó dehogy! Sőt a régóta bevált „FRANK” a „KÁVÉDARÁLÓ”-val szolgáltatja erre a legvilágosabb példát. A lehető leggazdaságosabb — mert a lehető legkiadósabb.

a

Dr. Forgács Margit és Dr. Regdonné gyógykezelési Intézete Kossuth Lajos-utca 13, I. em. 3.

Arccapolás, hajszálak és szemölcsök végleges eltávolítása villannyal, hámlasztó kurák, vibrációs villany-massage, quarckezelés, hízó- és fogyókurák. Rendelés: d. e. 10-től d. u. 6 ig. — Tanítványokat kiképzünk.

mondani, borzasztó. Fogadja részvételem. De miért nem fordul bizalommal az uramhoz?

Eőzné: Én?

Kostitz: Nem. Az, aki ott szokott nyugodni.

Eőzné: Nem értem őnt, uram.

Kostitz: Pedig világosan beszélek. Magam is csudálkozom rajta. Az uram érdeklődik a leánya iránt.

(Szünet.)

Eőzné: Nagyon sajnálom, hogy önnel beszélgettem. Csináljon, amit akar, vegye ki a lakást. Dobjanak ki bennünket az utcára. (Fölkel.)

Kostitz (még ül, mintha a székhez ragadt volna): Nem okos, nem okos, a szegény embereknek nem akar megjönni az esze. Ha egyszer megjön. Még csak egy kérdést, két kérdést. Visszavonom. Megteszem. Meg én. (Kimegy az alkove-ba.)

Öreg Eöz (rámordul): Ki maga? Mit akar?

Kostitz (elmenőben Eözhez): Én, nem is tudom. Igen. Majd. Kérnem kell, hogy adja át kézcsókomat őnagságának. (El.)

Öreg Eöz: Mit akart ez?

Eőzné: Semmit. Ügynök.

Öreg Eöz: Itt Pesten mindenki ügynök.

Országos Kézművesipari Tárlat

Városligeti Iparcsarnok

Tárgysorsjátékán

5000 K-ás Iparossorsjegyen

a következő nagyértékű tárgyakat nyerheti:

Főnyeremények:

- 1 új Túraautomobil, hatszemélyes, teljesen felszerelve, '60 millió K
- 1 új Zongora 30 millió korona
- 3 új Motorkerékpár teljesen felszerelve, drb.-kén 20 millió K
- 3 Szobaberendezés darabonként 20 millió K
- 10 Kerékpár darabonként 3 millió K értékben
- Ezenkívül 3 drb. 10 millió K-ás nagy nyer.
4	5	"	"
21	1	"	nyeremény
50	500.000	"	"

Húzás szeptember 9-én

Sorsjegyek viszontelárusítóknak is

ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET,

Budapest, VI. Gróf Zichy Jenő-utca 4

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Eőzné: Csak mi nem. Csak mi nem, Csak mi vagyunk éhetteknek.

Öreg Eöz: Megint elégedetlen vagy, Amáli?

Eőzné: Én nem.

Öreg Eöz: Én sem.

Eőzné: Korai tél lesz.

Öreg Eöz: Majd csak megsegit.

Eőzné: Az isten.

Öreg Eöz: Az isten. A lányunk.

Eőzné: A lányunk.

Öreg Eöz: Hova marad olyan soká. Nem tűröm, hogy sokáig elmaradjon.

Eőzné: Ne féltsd te őt!

Öreg Eöz: Én, őt!

Eőzné: Már gyön is.

Anna (karcu magas leány. Egy kissé bizarr külsejű. Születni lehet ilyen elegánsnak, nincs a pénz, amiért meg lehet szerezni. Nagy newfoundlandit hoz magával. Komolyan áll meg az ajtóban egy pillanatra. Egyszerre nekividámodik, oldja le a kutya szájáról a kosarat): Messziről jöttünk, mi?

Eőzné: Hol voltatok?

Anna (két uja közé csipteti az orrát): Az új vásártéren. Nem virágos rét. Nem.

Eőzné: Sikerrel?

Boris (háttul egy matróna, régi keret nélkül való képét tartja).

Anna: Na, részben. A keretet megvették, a kedves dédmamát nem.

Eőzné: Miért?

Anna: Öreg a szegény dédmama.

Eőzné: A kézimunka?

Anna: Nagyon nagy pénzt akart érte adni a boltos, visszahoztam. Sokat beszélt, tolkodóan viselte magát. Ott hagytam. (Kipakkolja.)

Öreg Eöz: Sértő szót nem mondott? (Ingerülten.) A nevé!

Anna (megcirógatja): Na, na, apa nyugodj meg, bizzad csak rám. Az én nevem a te neved és vagyok olyan büszke rá, mint te. Ne félts te engem ebben a gyűlevész városban, ezektől a férfaktól! A férfiakat féltsd inkább tőlem. Egynek sincs becületes lába. Így gyönnek utánam. (Mutatja.)

Öreg Eöz (nevet. Majd egyszerre elkomorodik): Hogy mernek, ki mer?

Anna: Elfujom őket, mint odahaza a réten, azt a pelyhes, hogy is hívják... Itt Pesten már egész megbutultam... pongyola pityang és azután fűty, fűty, fűty!

Eőzné: Ti kelletek egymásnak, a két leggőgösebb ember a világon. Pénzt hoztál?

Anna: Elbirtam. (Két ezüst forintost mutat.)

Eőzné: Holnap megint nem főzünk.

Öreg Eöz: Nem eszünk?

Anna: Ne hallgass rá. Kuvik. Reám hallgass. Círóka-maróka, mit főztél, káposztát, hová tetted, a polcra, mind megette a pap macskája, hess, hess, hess!

Boris: A tej, a víz, hogy az íz...

Anna (átveszi, odaviszi az öccséhez, aki

mélyen elmerülve olvas): Aba, Abácska!
Eöz Aba: Hagyjatok élni, hagyjatok olvasni! „Epour si muove.”

Anna: Igya meg, no szépen igya meg. Jó.
Aba (*elháritja magától*).

Anna (*megkóstolja. Grimace*): Nagyszerül!
Aba (*olvasván, megíssza*).

Anna: Volt itt reggel az orvos?

Aba (*a könyvből föl se néz*): Volt.

Anna: Mit mondott?

Aba: Amit mindig. Menjek el. Gyön az ősz. Sürgösen. Itáliába.

Anna (*fölnéz*): Itáliába.

Aba (*fejét lehajtva*): Itáliába.

Anna (*föl és alá jár, mint egy párdúc a kalitkában. Megáll. Keményen szól*): Itália.

Öreg Eöz: Régen tehetjük volna!

Eözné: Régen.

Anna: Régen. Ti mindig a multban éltek, meg a levegőben, én pedig a földön és a jövőben.

Eözné: Valamin csak rácsálni kell.

Anna: Rácsálni? Pfu! Harapni! Ha én egyszer beleharapok ebbe a világba!

Öreg Eöz: Mibe harapsz te bele?

Eözné: Hagyja apa, az ilyen fiatal lánynak kell, hogy kifujja magát.

Anna: Fiatal lány? Huszonkét éves vagyok és még nem értem el semmit.

Öreg Eöz: Mit érhet el egy fiatal leány? Férjhez mehet.

Anna: Azt is. Hogyne. Esetleg. Csakhogy az aztán férfi legyen, nem aki engem akar, hanem akit én akarok.

Öreg Eöz: Akarok! (*Az asztalra üt.*)

Eözné: Hagyjad, egybe sincs, minthogy akar.

Anna: Néha lankadok. De most úgy látom, a kezemmel szinte megfogom, amerre megyek.

Öreg Eöz: Hová még?

Anna (*Ettől kezdve mintegy somnambul*): Haza. A földre, ahol születtem.

Öreg Eöz: Tanyáim. Középhát. Törökfő.

Anna: A patakat akarom. A rétet akarom. A dülötut, amiben eprésztem. A templomot, ami a mienk volt. Kongattam benne a harangot, ha akartam. A buzföldröket. A nagy, komoly ökröket, akik szántottak. Hé Bojtos, hé Büszke, tüled te... És a házat, ahol olyan nagy szobák voltak, hogy el lehetett bujni a fehér oszlopok alatt.

Öreg Eöz: Hányadik gazdája van már azóta?

Eözné: Az ötödik. Most a bank vette meg.

Anna: Csak vegyék. Egyik kéz adja a másiknak. Végül mégis a mienk, a tietek, az enyém lesz.

Eözné: Inkább egy kis dohányt hoztál volna az apádnak.

Öreg Eöz (*Az üres szitát, a néma pipát mutatja*): Nincs, nincs.

Anna: Lesz, minden lesz, csak várjatok egy kicsit. Legyetek türelemmel egy keveset. Én visszaszerzem nektek az egészséget.

A néppel együtt, akik rajta dolgoztak. Csik Marival, Benes Borissal, a béresnékkel, akik mindig mostak. Az öreg béresekkel, kanászgyerekekkel. A pohos pappal, aki mindég meg volt sértve és a sovány kántorral, aki mindig ett és itt. Hová fért bele... Vissza-veszem. (*Lázálomban, vagy mint egy gyerek.*) Hallja, tartsa a markát. Itt a pénz. Egyszáz ezer, kétszáz ezer. Nem elég? Itt van. De most aztán takarodjanak ki.

Öreg Eöz (*erélyesen*): Takarodjanak!

Eözné: Uzsonnázta!

Anna (*fölebred*): Nem. Igen. Persze. Hogyne. (*Fáradtan ül le.*) Tizenkét éves voltam, amikor elmentünk.

Öreg Eöz: Aratás után. (*Kényszeredetten nevet.*) Rossz termés volt. Terméssel együtt. **Anna**: Tudtam, hogy veletek valami nagy rossz történt. Én velem még rosszabb. Nem szóltam, de magamban megesküdtem. Hogy egész életem, minden erőm, eszem, szám, karom mind annak szentelem, hogy vissza-vegyem.

Öreg Eöz: Hogy akarod?

Eözné: Mire építesz? Lopni fogsz?

Anna: Ha kell: lopni is fogok, ha kell: ölni is fogok.

Öreg Eöz (*Elvetőleg int a kezével*): Hagyjad csak!

Eözné: Nincs utad, amin elinduljál.

Anna (*névetve*): Egy rendes pár cipőm, amit fölvegyek.

Eözné: Te az uton (*sugva*) és mi holnap az utcán. Kivették.

Anna: Ki? Holnap! Milyen messze még az a holnap. Ki vette ki?

Eözné: Valami nagy ur, aki érdeklődik irántad.

Ingyen kap egy svájci női karkötő vagy férfiszőrt

Ha cipőjét a rég bevált

HARRY

cipőpasztával tisztítja.

Külön jutalomképen az órán kívül

**3 fehér faragott két-
ágyas hálószoiba beren-
dezést osztunk ki.**

Gyűjtse a HARRY betűket!

Olvassa el az üzletekben kifüggesztett nyereményfeltételeinket.

HARRY paszta jobb a legjobbnál!

Anna: Ne is mondd. Nem is akarom tudni. Érdeklődik. (*Hirtelen pulykaméreggel.*) Süsd meg magadnak ezt az érdeklődést, mamam! (*Leül a földre, apja széke mellé.*)

Eözné: Jól van. Még sértegetsz. (*Sirdogálni kezd*)

Anna (*lehuzza magához a földre*): Eltörtött a kancsó. Mit sirsz, nem látod, én hogy nevetek? (*Könnyük, kacajuk egybefoly.* *Megtapogatja az anyja hátát.*) A mi bibliánk irva vagyon... bajban: emelt fővel.

(*Kint a vadászkocsi kürtje fölharsan.*)

Anna (*föláll, kinéz az ablakon, visszamegy*): Ez a...

Eözné: Ki?

Anna: Jönnek a versenyről.

Anna: Az a herceg, aki most itt van... Csinos fiu.

Eözné: Ezt se hallottam még tőled.

Anna: Aztán elmegyünk a bálba, az egri jogászbálba. A bálokról egy kicsinyt lemaradtam. Sajnálom. Azt se sajnálom. Ide (*Az anyja fülét fogdossa.*) a fekete foglalatu ékszered, más ékszer nem kell. A régi, az, csakis. Ide a colliert... (*Az anyja keblére mutat.*)

Eözné: Ne csiklandozz te, nem akarok nevetni. (*Nevet. Tört kacagás.*)

Eöz Aba: No, hagyjatok olvasni. (*Nevet, de nevetése köhögésbe ful.*)

(*A kürtző egészen közel, hirtelen elhallgat.*)

Házmesterné (*ugyszólván beesik az ajtón.* *Gyerekek nélkül, piszkos mint előbb, de kalap van rajta.* *Ha nem nagyon rikitana, rózsaszínű kalap.* *Rosszul föltéve, dob-utcai masamódnál láttam ilyen légyjegyes, virágos kalapot*): Az uj lakó. Három lovon jött, talán ötön is. Jaj! (*Kiszalad.*)

Boris (*keze, karja szappanos*): Az az öreg pohos csakugyan visszajött egy fiatal hivatással. Beereszem?

Eözné: Mit tehetünk egyebet. (*Feláll.*)

Anna (*vállat von, ülve marad, háttal fordul*).

Kostitz (*igen barátságosan*): Jó estét hölgyeim és uraim.

Boris: Az a!

Ágost (*elfogódottan megáll az ajtóban*): Pardon, ha egy kicsit későn. (*Törülgeti a monokliját.*) Gőz. A gőz. Na nem baj. (*Meggyőződés nélkül.*) A lakás jó. A kilátás szép. A kilátás valóban nagyszerű.

Boris: Az az! (*Konyha felé mutat.*)

Kostitz (*szertartásosan*): Schapir gróf, inkognitó.

Ágost: Mért nem az igazi nevemet?

Kostitz (*sugva, fontoskodva*): Ágost orosz herceg.

Anna (*megfordul, Borishoz*): Kérdezz meg tőlük, mit kívánnak.

Ágost: Kérem, kisasszony...

Kostitz: De nagyságos kisasszony.

Öreg Eöz: Ezek licitálók. (*Szigoruan.*) Kérem... Nem akarom hallani. Vigyetek engem aludni. (*Fölsegíttik, bekísérik.*)

Ágost: De kérem, bocsánatot, ha tudtam volna, hogy a háznál beteg. (*Szemrehányóan néz az udvarmesterre.*) Maga, maga bölény, maga vadlibal!

Öreg Eöz (*lenéző pillantást vet a hercegre.* *Anyá, lánya, eltűnnek az alkoveban.* *A herceg és az udvarmester kérdően néznek egymásra.*)

Ágost: Szép. Szébb. Elképzelhetetlen.

Kostitz: Elképzelhetetlen. De itt meg is verhetnek bennünket.

Ágost: Meg. És ha megvernek. Ha megölnék, akkor is... A torkom kiszáradt... Ma, most, mindjárt akarom.

Kostitz (*nagy gyönyörűséggel nézi*): Ki állhatna önnek ellent, hercegem.

Anna (*kijön előre*): Nos?

Ágost (*katonásan, mereven*): Ágost herceg.

Anna: És?

Ágost (*kezet nyújt*).

Anna (*donakodva, de kezehegyét nyújtja*).

Ágost (*elkapja, az egészet akarja, nem kapja meg*).

Kostitz (*tiszteségtudóan, sőt alázatosan — és elővigyázatosan — az ajtóhoz áll*).

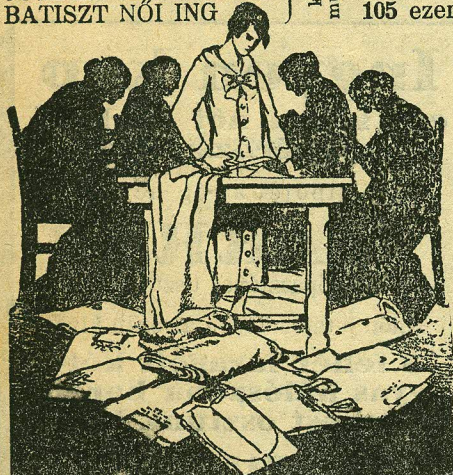
Eöz Aba (*egy pillanatra fölne, de aztán belebukik a könyvbe, helyzetet változtatva, olvas tovább*).

Anna: Mit kíván a herceg?

FEHÉRNEMŰ-SZENZÁCIÓ!

NEM TÖMEGMUNKÁ KIS IPAR TERMÉKE

NYERS POUPLIN, 2 gallérral	145 ezer	
TENNIS ING 2	145 ezer	
FR. FRENC ING 2	98 ezer	
NADRÁGKOMBINÁCIÓ	125 ezer	} kézi munka
JUMPER MELLÉNYKE	78 ezer	
BATISZT NŐI ING	105 ezer	

GERŐ ÉS FENYVESI

FEHÉRNEMŰ-KÉSZÍTŐK

BUDAPEST, BAROSS-U. 75.

JOZSEF 141-62

Ágost: Én igazán nem is tudom. Tudom. (Megkönnnyebbülten.) Ezt a lakást, — ha nem zavarom, — mi kivettük. Kivettem.

Anna: Szép. Éppen ezt a lakást. Tudtommal — képes újságból tudom — önnek a várban kastélya van. Moszkvában van palotája. Sőt Tourbach-Schaumdorfban is van palotája. Száz és talán még több terme s szobája van és mégis erre a, erre az odura is szüksége van.

Ágost: Tetszik nekem. Erre megyek ki a versenyre, sőt erre is jövök be. Itt átöltözik az ember.

Kostitz: Itt megpihen az ember.

Anna: És mikor parancsolja a herceg, hogy a vackunkból kikotródjunk?

Ágost: Isten ments. Ön is itt maradhat. Sőt.

Öreg Eöz (belülről): Anna, Anna!

Anna: Mindjárt. Azonnal, atyám! — És szüleim, öcsém, az öreg cselédünk s az öreg kutyánk.

Ágost: A kutya az ittmaradhat, szeretem a kutyát. Szüleinek annyi jó tágas lakás van Budapesten.

Kostitz: Fényes lakások. Szülei számára, a kutya számára is külön appartement.

Anna: Tehát ma este. Mindjárt most.

Ágost (mohón): Mindjárt most.

Anna: Legyen. Akkor még ma lemegyünk innen. Ki, ki az éjszakába, mindnyájan. Valami menhely lesz, találunk... (Készülődés.)

Ágost: Isten ments, nem így gondoltam. Nem vagyok én egy piszok ember. Ez... (Az udvarmester felé bökö.)

Kostitz: Igen. En.

Ágost: Én szeretem a népet és meg akarom ismerni. Végre. Nem úgy van, mint régen volt. Én önnel érzek, önért érzek. Mi tiszteljük a munkát. A beteget. A betegséget. Szabad elküldenem a háziorvosomat az édesatyjához? Jár ki a kisasszony a versenyre? Ma megsarcoltam a zsidó bukikat. Agyon nyertem magamat. Mit hagy annyit beszélni? Össze-vissza vagyok.

Anna: Vezzem észre. Nem is értem, mit akar?

Ágost: És maga mit?

Anna: En? Enni. Éhes vagyok. Boris, a vacsorát! Mama, eszünk! (Bagatelizálja a társaságot.)

Boris (nagy tállal. Két kis tállal.) A vacsora. (Leteszi a tálat az asztalra, majd ad az öcsnek.)

Aba (meg se nézi, úgy eszik. Tovább olvas.)

Kostitz: Burgonya. Natur. In der Schale.

Ágost: Különös, nem láttam még így, ez fán nő.

Anna: Krumpli.

Boris (sértődötten): Fődi alma. Vaj nincs.

A vaj nem akar összeállni a köpülőbe. (Kimegy.)

Ágost: Valami hust. Halat. Nem lehetne idehozatni egy kis vacsorát a Kaszinóból?

Anna: Nem.

Ágost: És ez a kisasszonynak elég?

Anna: Nem vagyok éhes. (Nagyon mohón eszik.)

Ágost: Látom.

Anna (abbahagyja. Nézi. Megint csak enni kezd. De precízen hámozza, passziózik.)

Kostitz: Preci egy ilyen szegény lány, ha krumplit esz.

Ágost: Még szebb, ha a fehér fogával a piros husba vág. Tetszik szeretni enni? A rákot. Én kimondhatatlanul szeretem a rákot. (Sóhajjal.) Nagy-on.

Anna: A rrákot? És azért tetszett idegyönni, hogy én megtudjam, hogy maga a rrákot kimondhatatlanul szereti. (Mintegy magának.) Én is ettem, a mi patakunkban. Nagyok, mérgesek, feketék... Haragudtam rájuk. Huhh, milyen pirosak lettek a forró vízben. Megettem!

Ágost: Adjon egy ilyent.

Anna: Tessék.

Ágost: Azt. (Mutatja, amibe a lány beleharapott.)

Anna: Ezt. (Egy iromba nagyot, hámozatlant ad.)

Ágost (hajastól eszi): Furcsa. Nem rossz. Nem jó. Egy kis szeszt kellene rá. Mi a márkája?

Kostitz: Milyen pezsgőt hozassunk? A kocsai egy-kettőre itt.

Ágost: Legyen a kisasszony már egy kis vendégszeretettel irántunk.

Anna: Itt maguk hirtelenében egy kis pezsgős vacsorát akarnak rendezni. Hogy a beteg apám, az anyám, az öcsém, de legfőképpen én... Csak egy kis finom vacsorát.

Ágost: Azt.

Kostitz: Azt.

Bölcs

és saját érdekében cselekszik, ha

Salamon-

nál szerzi be harisnva, fehérnemű stb. szükségletét, mert cégünk e

tanácsa

jelentékeny megtakarítást jelent.

Budapest, VII., Király-u. 57.

(Teréz templom és Zeneakadémia között)

KLEIN szappanok világhírűek! és Ön külföldön vásárol, mikor a külföld is tőlünk vesz?

Anna: Maguk bolondok. És még mit szeretnének?

Kostitz: Én semmit.

Ágost (nekihevül): Én mindent.

Anna: Most pedig — takarodjanak kil

Boris (Az emeltebb hangra beállít, vésztojásban): Aló! Most mán aló!

Kostitz: Nyugodjék meg az asszonyság. Ne legyen ideges. (Anna felé.) A herceg nem tudja jól kifejezni magát. Bocsánatot kérek helyette én. Pardont mondok, pedig mást mondhatnék: hogy ez a lakás, máris a mi lakosztályunk.

Anna (utat mutat).

Boris (mint előbb): Vagy forróvizet?

Kostitz: Én elmegyek, de a herceg akar valamit még mondani . . . Én előre megyek, megvárom. Fogadja hódolatom!

Anna: Mit akar, mit akar itt még?

Ágost: Csak egy percre, egy pillanatra hallgasson meg, hallgasson meg.

Anna: Szegény ember, maga nem is herceg.

Ágost (az írásai után kutat).

Anna: Nem, nem ugy. Miattam lehet, tudom, bánom is én, de egy ur nem tör be egy lányhoz így. Így! Menjen ki, amíg . . .

Ágost: Igaz, ügyetlen voltam, de Kostitz csinálta. És én nem tudtam várni. (Fáradtan ül egy székre.) Azt hittem, hogy gyorsabban — soha szomjasabb nem voltam, mint most. Tudja mikor lettem magába szerelmes?

(Kérdést nem kap. Anna fejét tenyerébe hajtva maga elé néz.)

Ágost: Amikor maga haját mosott és utána a fejét kifektette és úgy nézett ki az ablakon, de nem ki az utcára, hanem a napba, — a zeme, a haja, szintén, direkte olyan, mint maga a nap. Ejnye, ejnye, mi, ez mi? Megálltunk az urakkal a nagy kocsin. A vadász fűtt, én néztem magát, de maga csak a napot nézte. De a napba. In die Sonne, die Sonne.

Anna: Haját mostam, napot néztem, magát unom.

Ágost: Az egész őszi versenyen, ha nem volt verseny, akkor is, mindég, — erre mentem. A gyerekek már ismernek. Ez a bolond (az udvarmester után mutat) a botránytól féltett. A nagymamának is megírták.

Anna: Megírták a nagymamájának! (Kénytelen nevetéssel.)

Ágost: És én itt vagyok, így . . . (Mutatja, hogy sehogy.) Tudja, hogy én szerencsétlen vagyok. Én vagyok az első szerencsétlen a családomban. Sokan meghaltak, elestek, elégték, de úgy mint én, egy se . . .

Anna (figyelni kezd, röviden): Miért?

Ágost: Mert nem maga a menyasszonyom!

Anna: Magának menyasszonya van és itt, így?

Ágost: Van is, nincs is. Tizennegy éves koromban, a nagymama kimondta, hogy ezt.

Anna: Maguknál a nagymama választja?

Ágost (fejével bólint).

Anna: Sajátságos világ maguk, szeretném látni közelről, mielőtt eltűnnének. (Megfogja a közeli szék hátát.)

Ágost: Az, az, sajátságos. De kérem, üljön le. Nem illik.

Anna (leül, a levegőbe néz).

Ágost: És hallgasson meg egy szerencsétlent.

Anna: Nem szereti. (Rá sem néz.)

Ágost: Nem.

Anna: Rút. (Érdeklődik.)

Ágost: Na, ugy, ahogy vesszük, megjárja. Jó, la, la! De ez nem, ez — mindegy, de amit maga velem csinált. Egyszer látom, kétszer látom, tízszer látom. És egész nap, egész éjjel mindig látom. Engem szeretnek a nők. Gyön egy. Gyön kettő. Gyön tíz. Ajánlom magam, kisasszonyok. Mars. És marad egy, van maga, aki nincs.

Anna: Az orvossal kellene beszélni.

Ágost: Beszéltem. Hiába. Küldtem asszonyságokat ide is, hiába. Kiesztük . . . mennyit törtük a fejünket, amíg feljöttem ide és . . . (Változott hangon.) Innen addig el nem megyek, amíg el nem jön velem. (Megfogja az Anna kezét.)

Anna (kirántja, fölkel).

Ágost: Elgyön velem. Ma este, mindjárt. Egy elhagyott palotánk van itt, oda beszáll, én a hotelben lakom. Akkor fogad, amikor akarja.

Anna (mint egy somnambul): Akkor fogadom, amikor akarom.

Ágost: Egyedül lakik.

Anna: Egyedül lakom.

Ágost: Mint egy urnő. És ha megszeret . . .

Anna: Ha megszeretem.

Ágost: Akkor magától önkényt.

Anna: Magamtól önkényt.

Ágost: A szeretőm lesz.

Anna: A szeretője, az nem. A felesége igen.

Ágost: Ez nehéz, kissé difficil . . . de házasság nincs kizárva.

FÜZŐ LEGMODERNEBB KIVITELBEN KLEIN SÁRINÁL

Lípót-körut 17. sz.

A világhírű MATU bőrcipő olcsó árusítása

310 ezer kor.	férfi, rámánvarrott la bőrcipők	} francia vagy amerikai fazonokban
290 ezer kor.	női, rámán varrott la bőrcipő	
225 ezer kor.	női félcipő, garantált tiszta bőrből	
160 ezer kor.	26-29 számig magasszárú gyermek box cipő 30-35 számig 180 ezer.	
128 ezer kor.	női vászoncipő, fehér, fekete és szürke színben	
75 ezer kor.	extra, la minőségű vászoncipő, vörös gumitalppal, szürke, fekete, barna és fehér színekben	

Szandálok egyes párok 50 ezer kor. Női vászoncipők 35-36 nagyságban 100 ezer kor. Tennisznadrág 125 ezer korona Schüfer cégnél, Döbrentel-tér 4. — Házicipők őrjási válasz tétkban. Vidékre utánvétellel. Meg nem felelőt visszaveszem

Anna: Tehát . . . becsületes ember maga.

Ágost: Az. Becsületemre.

Anna: Tudja mit csinál?

Ágost: Tudom, nem, hogyne.

Anna: Elmegyek magával, de egyedül maradok. Ellát úgy, mintha a szeretője volnék. Mindenki azt fogja hinni, hogy az vagyok. Csak én tudom és fogom tudni, hogy nem. És ez nekem elég. Lehet, hogy megszeretem. Magában van kedvesség. És a felesége leszek.

Ágost: Minden, az!

Anna: Elmegyek magával.

Ágost: De most, most mindjárt gyerünk.

Anna: Most éjjel, így? Igaza van, mit töprenkedni, határozni. Határoztam, kérem menjen előre. A lépcsőn várjon meg.

Ágost: Tehát egy pár perc. De nem több. Addig is . . . (Kézét csókol. El.)

Anna (hagyja, de mint egy királynő. Megáll, gondolkodik, szénéz, meglátja az öcscsét, odaszalad hozzá. A legnagyobb gyöngédséggel): Ne haragudjék öcsi, elfelejtetem, hogy itt van. Hallott valamit, amit ezek, ez, én . . .

Éöz Ába: Nem. Én olvasok. „Mégis mozog a föld.“ Gyönyörű. Jókai!

Anna (zavartan): Mérté a lázát?

Ába (föl se néz): 38 és fél. Semmi.

Anna (megcsókolja): Megint emelkedett, borzasztó. Fog vigyázni magára? Ha én, ha én elmegyek?

Ába: Fogok, hagyjon. (Elhárítja.)

Anna: Szeretne elmenni Itáliába? El kell mennie!

Ába: Kék ég alatt olvasni. Pálmák. Itália.

Anna: El fog menni. És én is el, innen ki, hogy magukat kiszabadítsam innen, ebből. Isten velem! (Kézét nyújt.)

Ába (olvasva kezét fog. Nem üggyel a testvérére).

Anna (a szeretet egy rohama jön rá: az arca alá fekteti az arcát, úgy csókolja. A kezét elkapja, megcsókolja).

Ába: Na. (Tovább olvas.)

Anna (feleszmél, kinyitja a siffont, megnézi az ágyát, pakkol valami kevés holmit, fehérneműt. Otthagyja. Benyit a barna ajtaju speizba, az ajtóban jelentkezik a new-foundlandi. Megáll előtte, gondolkodik: elvigye, ne-e? Leguggol hozzá): Téged itt hagylak, öreg Tamás. Vigyázz az uradra és az urnódre. Azok vigyáznak rád. Nehézkés vagy egy kissé, én pedig megyek száguldani, nem tudnál velem. Az öreg gavallérnak az ina megroggyant, nem tudnál gardirozni. Te csak szépen maradj itt. Vissza fogok jönni. Nem kell száraz kenyérhaját enned. A fogatlan inyeddél. Tudod mit, ha visszajövök, fogakat fogok neked tétetni. Pénzért mindent lehet. Új életet egy öreg kutyának. Na, szervusz. Nem adsz. Kifogásaid vannak? Új arany nyakövet kapsz. Így. Szervusz. (Most következik a legnehezebb sora: apjától, anyjától bucsuzni. Lábujjhegyen megy a jüggönyös alkove felé.) Anya!

Éözné (kijön, szénéz): Elmentek?

Anna: El.

Éözné: Szépszerével?

Anna: Igen. (Az alkove felé.) Alszik? Megmaradhatnak a lakásban.

Éözné: Az a szerencse, hogy könnyen elalszik. Mélyen, nyugodtan.

Anna: Föl fog ébredni . . . Mindegy, én határoztam.

Éözné: Mit?

(A konyhaajtón benéz Boris, munkáját végezve, a fejkendője az egyik kezében, a másikban a csizmája. Hallja a suttogást. Mintha sóbálvánnyá vált volna, úgy áll meg a speizajtóhoz támaszkodva. Nem is üggyelnek az élő házibutorra.)

Anna: Anyám, én elmegyek ezzel. (Szűn.)

Éözné: Mit mondok neki? Reábeszél. Engedtél.

Anna: Te tudod.

Éözné: Én tudom. Nem tudsz a férfiakról még semmit, én se, eddig még a kezéd sem engedted megfogni és most, most odadobod magadat nekik.

Anna: Azt nem, oh nem, te azt hiszed, feláldozom magam értetek, azt nem, én nem!

Éözné: Ez lett a vége, ez lett a vége!

Anna: Találj ki valamit. Tudod, én hazudni nem tudok.

Boris (háttal settenkedve): Tudok én. Hazudok én a tekintetes urnak, hogy olyan boldog lesz . . . Elgyött érette egy herceg, két herceg, még grófok is.

Éözné: Nem szólsz az apádnak?

Anna: Nem.

Éözné: Tudod, hogy mibe mégy bele?

Anna: Más leánynak ez kaland. Nekem nem az. Más lány eléri sorsát, én fölkeresem a sorsomat és torkon fogom.

Eözné: Nem tudsz ezekről, kint a világról semmit.

Anna: Majd megtudom, majd szembe állok velük. Erős vagyok. Bocsáss el.

Boris (háttal settenkedve): Tessen elereszteni, tesszen bizakonyi.

Eözné: Ám menj. Menj! Mikor látlak?

Anna: Mindég. Minden órában. Minden percem a tiéd. (Elrévedezve.) És az övé. (Könnyön keresztül nevetve.) Én veletek maradok.

Eözné (kinéz az ablakon): Este lett. Ha legalább nappal . . .

Boris (közben lassan felöltözködött, a kendőjét is felkötötte): A jótét léleknek éccaka nincs.

Anna: Kimegyek az éjszakába. (Vacogó foggal, majd megemberelve magát.) Nem félek. Nem félek! Mit tehetek velem. Mit tehetnek én velem? Isten áldjon. Nem bucsuzok. Ne csókolj és ne ölelj meg. Mint egy asszony a másik asszonnal, úgy fogj velem kezét.

Eözné (majdnem meghülyülve ül, két karját az ölébe lógatva): Reggel, ha reggel lesz . . . Izenj . . . gyöjj . . .

Anna: Adj kezét.

Eözné (automatikusan kezét ad. A másikkal szemét fődí el).

Ágost (kivülről): Cherie . . . Gnädiges Fräulein . . . Anna . . .

Anna: Megyek ismeretlen, sötét éjszakába. (Lassan kinyitja a konyhára szolgáló ajtót, arra lassan gondolkodva megy át. Az ajtót kirántják előtte. A gázzal világított folyosón csoport várja. A herceg karon fogja. A két ur utánuk. Hangos beszélgetés. Nevetés. Egyszerre elvágódik.

(Csend a szobában is.)

Öreg Eöz (az alkoveből): Máli, éhes vagyok. Enni akarok.

Eözné: Mindjárt apa. Van. Viszem. (Beviszi a krumplis tálat.)

Boris (egyedül marad. Némajáték. Menjen-e, maradjon-e, azután huss, kiszalad, nyitva hagyja maga után az ajtókat, amelyeket a léghezam bevág.)

(Kint a vadászkocsi kürtjének egy akkordja, a vágatás hangja.)

(A függöny gyorsan le.)

MÁSODIK FELVONÁS

Kis szalón Eöz Anna lakásán. A középajtó az ebédlőre nyílik, az oldalajtó az előszobára. Este, vacsoraidő.

Ágost (félkézzel tartja az ebédlőajtó kalinesát, Kostitz mellette. Lassan előrejönnek, beszéd közben leülnek a szalónasztal mellé): Nem, nem, és nem!

Kostitz: Nem? Igazán nem?

Ágost: Magának csak megmondanám. Kiplakatiroznám. Ilyen eset. Becsületemre nem. Nem is értem. Hogyan lehet, engem? Nem szeret.

Kostitz: Én sem értem. Ez szemtelenség. De fordulnak elő ilyen esetek, vannak elszánt nők, akik — elszántak. Vagy más szeretnek.

Ágost: Ez? Mást! Kikérem magamnak. Még engem sem.

Kostitz: És semmit sem.

Ágost: Arcátlanság öntől gróf, hogy ilyesmit kérdez. És éntőlem pedig ostobaság, hogy felelek. De meg vagyok zavarodva, bele vagyok zavarodva ebbe az ügybe és ebbe a leányba. Három hónapja hogy ismerem, a szeretőm, lakja a lakásom, hordja a ruháim, — milyen ruhák, — de milyen — szórom neki a pénzt és ő szórja a pénzem és ez idő alatt — egyetlenegyszer fogtam meg a kezét.

Kostitz: A kezét megfogta. És akkor kezénél fogva mért nem vonta magához közelebb.

Ágost: Nem tudtam, nem mertem. Rám néz, egyszer szigorú, máskor meg olyan szomorú nézéssel, hogy megfagyaszt. Talán rosszul kezdtem.

Kostitz: Hogy kezdte? Mondja meg főmagasságod, én vagyok a sir.

Ágost: Kezdeni? Meg se tudom mondani. Az első este. De mit mondatja el velem megint. Maga ott volt, látta. Hazavittük a vadászkocsin. Az elhagyott palotánkba, ahol magam se vagyok otthon, azonnal otthon volt, kinyitattam neki a hátsó traktust és ő az első — elküldött. Fáradt, későn van, fűrdik, ne zavarjam, másnap délre kért. Engedelmeskedtem, mert boldog voltam, hogy megvan. Azóta minden este másnap délre kér. Napközben kedves, de milyen kedves, ha maga tudná milyen. De este fáradt, álmos — éjjel pedig nincs. Egyszerűen nincs. Mit néz olyan ostobán, inkább adjon valami tanácsot, de gyorsan, mit kell tenni?

Kostitz: Várni, várni és várni!

Ágost: Látszik, hogy maga tiroli. (Tiroli argot-val.) „Lassen Sich Zeit.“ Menjen a fenébe. Maga trotli. (Megbánja.) Mégis mit? Nincs valami szer?

Kostitz: Szer? Van többféle. Én mind megpróbáltam. De a szerelemre nézve semmire használt. Nincs. Natur. (Elbusulva magát.) Natur.

Ágost: Maga, magára gondol, most. Mégis egy lehetetlen ember! Enrólam van szó és

ERŐ ÉS EGÉSZSÉG

leghőbb vágya az emberiségnek. Németországban 15 ezer orvos rendel. „Sparta Erőtapaszt” olyan esetekben, mikor a testi és szellemi erő hanyatlásáról panaszokodik a beteg. Vészegénység, idegesség, gyengeség ellen páratlan hatású, a rut soványságot 6 heti használat után eltűnteti. Gyomorbojásoknak nélkülözhetetlen tápszer. Egy doboz a kurához 25.000 kor. Gyártja: Sparta Vertrieb Berlin. Főraktár: Múzeum Gyógyszertár Budapest, IV., Múzeum-körút 3. szám.

róla. Mit kell tenni veled, hogy szeressen. Vagy ha nem szeret, amit igazán nem értek: legalább tegyen úgy, mintha szeretne.

Kostitz: Végre is a herceg megvette.

Ágost: De nem szállítja magát. Ilyenek ezek a magyarok. És én maholnap nevetségessé leszek magam előtt, holnap nevetségessé a barátaim előtt, (Az ebédlő felé mutat.) nem is szólva arról, hogy szerelmes vagyok, szeretem mint egy erdei nyul, mit nyul, mint egy szarvasbika.

Kostitz: Eő, Eő...

Ágost: És azóta nem enged magához közeledni, tudja, hogy nem közeledtem nőhöz, pedig most vagyok a legszebb korban. Mi? Megházasodok és akkor vége. Besavanyitanak, mint azt a káposztát. És most mennyi nő, mennyi levél, mennyi szem, mennyi száj, milyenek. Ez a Pest mégis egy város, ezt nevezem egy városnak, amióta itt vagyok, skandál... hogy tudnak itt szeretni. Hogy tudnak itt egy fiatal herceget szeretni.

Kostitz: Megértem.

Ágost: De én magam nem értem. Mind utálom és ezt imádom. Hallja Kostitz, imádom.

Kostitz: Lassabban, meghallja.

Ágost: Mondtam neki, de hányszor és hogy. Irtam neki, de hogy!

Kostitz: Nem értem főmagasságodat.

Ágost: Nem. Egyszer elpirult. Nedves, vízessé lett a szeme. És jóéjszakát. Kedves Ágost, jóéjszakát. Hogy mondja ki a keresztnevem! — Van valami gondolata, ötlete, terve?

Kostitz: Van. (Két keze közé szorítja a homlokát). Most gondolkodom rajta. — Amikor én fiatal és karcsu voltam...

Ágost: Hallja, maga szép halott lesz... Mindég csak magáról beszél... Én!

Kostitz: Voltam én is karcsu és fiatal, én is akadtam leányokra, akik nem, — de vannak módok.

Ágost: Mik?

Kostitz: Hizelegni, hizelegni, hizelegni.

Ágost: Megtörtént.

Kostitz: Gyöngédnek lenni a végtelenségig.

Ágost: Azon túl, megtörtént.

Kostitz: Erőszakosnak lenni. Mert az erőszak mégis csak imponál a nőknek. Az.

Ágost: Mit érek veled. Megöletti, ez megöletti magát és nem. És mégis csak az a fő dolog, hogy ő engem, önkényet. Hogy is hívják csak azt, aki nő mellett él, de titokban. Nyilvánosan más, sőt mások vannak. De a nő ezt, aki titokban van, ennek viszi haza az ajándékokat, amiket mástól kapott, a szívét, a forró száját... Ilyen szeretnék én lenni mellette... Saperlott, hogy is hívják... Az... Eldobnám a rangomat, odaadnám az egyenruhámat.

Kostitz: Pszt... Ilyent még mondani is! Különös, hogy akárhány főmagasságot ismertem, mind Louis szeretett volna lenni.

Ágost: No nem. Csak úgy mondom. De mi is van azzal az erőszakkal?

Kostitz: Egyet jobbról, egyet balról és megvan a szerelem.

Ágost: Megütni, annyi mint meghalni — általa. (Földühödvé). Megtiltom, hogy ilyesmit még csak gondolni is merjen, nem még kimondani!

Kostitz: Akkor méltóztassék főmagasságodnak megmondani, hogy mit gondoljak, azt gondolom. Mit mondjak, azt mondom.

Ágost: Hallja, maga mindjárt megsértődik. (Ellágyul.) Segítsen rajtam, öreg barátom.

Kostitz (fölkáll, bátrabb lesz.): És én azt mondom, hogy a verés nem rossz. Ősi dolog. Ami régi, az jó, ami jó, az régi. Megjedd, sir. A többi az ön dolga, herceg. Egy síró nő, az biztos. Szépek róluk az emlékeim. Én már csak a nevetőket ismerem... Aztán kifárasztani, az se rossz. Űlni a szoknyája szélén, amíg elunja, bocsánatot, amíg azt nem mondja — legyen, legyen meg! A finom ó-francia és ó-magyar borok, azok is jók, igen jók.

Ágost: Leitatni, azt gondolja.

Kostitz (igent int a fejével):

Ágost: Annyi eszem van, mint magának. Próbáltam. Az ó-borokat nem veti meg, de — birja. Azt hinné az ember, hogy mint egy madár, hajnalokor azt a harmatot issza. (Szemére mutat.) Ez neki itt meg sem rezdül és az én szemem káprázik tőle. És soha még egy jóra való spicce sem volt, de én velem akárhányszor megtörtént, hogy elaludtam a széken és reggel a szalonban ébredtem föl.

Kostitz: Elaludni? Az nem jó.

Ágost: Ezeknek a régi magyar uraknak — könyvből tanultam — két iccés billiom volt a kis borospoharuk, ez a kései leányivadék, anélkül, hogy tudná — tudja. Annyit változik mindössze, hogy még kedvesebb. És néha énekel.

Kostitz: Ha énekel, az már jó.

Ágost: Régi iskolás énekeket, mást nem

tud. (Föllobban.) De maga sem tud semmit. Mit kérek én magától tanácsot?!

Kostitz (hirtelen): Női társaságot, az elrontja.

Ágost: Nem türi, nem fogad nőt.

Kostitz: Talán férjhez adni és aztán...

Ágost: Már erre gondoltam egyszer, kétségbeesésben. De megölném azt a férfit, aki hozzányulna először.

Kostitz: Szakitani.

Ágost: Szakitottam. Hazamentem, de mindjárt visszaszaladtam hozzá. De hogy! Siettettem a vonatvezetőt az expresszvonaton.

Kostitz: Mégis, más nincs. Szakitani és nem szakitani. Adolf herceg így csinálta.

Ágost: Hogy csinálta Adolf herceg?

Kostitz: Husz évvel ezelőtt. Egy kitanult fiatal nő. Még hozzá porosz is. Bebutoroztatta magát vele és — nem akart. Akkor a fenség egy este hordárokat hozatott és azok az összes butorokat, az ágyat is, fogták és kivitték. A hölgy egyszerre egyedül maradt a szobában. Nem volt egy szék, ahova leüljön. Szőnyegek maradtak. Oda a hölgy lefeküdt, sirt és többé nem tiltakozott.

Ágost: Nem is rossz. (Nevet.) Vannak szituációk, amikor magam is kedvet érek valami excentricitásra, hogy kényszerítem, megalázzam. És nem is fogom tünni...

Kostitz: Tünni nem szabad.

Ágost: Tünni nem fogom...

Anna (a hangos beszéd közben egyszerre bedugja fejét a középső ajtón. **Ágost, Kostitz** megzavarva nyelik el az utolsó szót): Maga itt van? (Belép, de az ajtónál marad.) Nem tudtam, hová lett. Nem helyes, hogy magamra hagy ezekkel.

Ágost: Ezek vendégeim, barátaim.

Anna: Szép barátai vannak magának. Nincs befejezve a nevelésük.

Ágost: Mondtak valamit, tettek valamit?

Anna: Az, nálam, bajos. De az urak vacsora után vannak. Az egyik csunya anekdotákat próbál elmondani, szerencse, hogy a végét mindig elfelejti. A másik olyan szemeiket mereszt rám, mint egy nagy hal, hogy a szeme mindjárt kiesik. És mind a kettő rosszakat mond magáról.

Ágost: Az nem baj, azt mi így szoktuk.

Kostitz: Így szokták, kisasszony.

Anna: Kedves szokás, de én nem szeretem. Jöjjön be, Ágost. Rendszabályozza meg őket. Ha maga ott van, mégis kedvesebbek.

Ágost: Természetesen, azonnal. (Indul.)

Kostitz (indul vele).

Boris (komorna lett, kivetkőzött a paraszti ruhájából. De még nem tökéletes a fekete terno tolettje. A fehér főkötő a fején szintén nem egészen szabályos. Megáll az oldalsó ajtóban, integet a fejével).

Anna: Mi az, Boris, mit akarsz?

Boris (csak integet).

Anna: Mondd meg, mit akarsz. Nincs titkom az urak előtt. És senki előtt.

Boris: A tekintetes asszony van itt. Ki teccik hozzá menni?

Anna: A mama. Csak nem váratom a mamát. Jöjjön be a mama. (Ágost és Kostitz felé.) Az anyám vizitje önöket nem fogja érdekelni. Legyenek szivesek, menjenek be vendégeinkhez. (Előre megy, az ajtóban fogadja anyját. Kezet fognak. Karjánál fogva hozza előre): Valami baj van, mama?

Eőzné: Volt — elmúlt.

Anna: Csakhogy elmúlt. Mi?

Eőzné: Az apáddal. Nem bírok vele. Tudod, hogy elhitettük vele, azután az este után, hogy hirtelen el kellett utaznod egy örökségi ügyben, a neki költött leveleidet mind megkapta, de jogi hibákat talált benne. Aztán Boris kitalálta, hogy kórházba kellett menned, beteg lettél, nem veszélyes, meggyógyulsz. Nem volt okos, jobb lett volna eljönni hozzá egyszer.

Anna: Nem tudtam. Még most sem tudok.

Eőzné: Ma reggel eltűnt, lemászott a lépcsőn és rossz lábaival neki indult, hogy megkeressen. Volt a Kurián, a kórházban. A vasutnál fogtuk el.

Anna: Megnyugodott?

Eőzné: Meg.

Anna: Jött levél Abától Olaszországból?

Eőzné: Igen

Anna: Mit ír?

Eőzné: Jól van, könyveket kér.

Anna: Küldtem! Jókait, sok Jókait.

Eőzné: Pénzt!

Anna: Küldtem. Nektek van még?

Eőzné: Több is a kelleténél. Mind visszakivánom, amikor nem volt.

Anna: Ugyan mama, ne légy gyerek. Azt akarom, hogy a legnagyobb jólétben éljetek.

Eőzné: Apáddal vigyázni kell. Néha úgy nem tudom követni a gondolatát. A sorsodon évődik, bizonyos. Nem tudja, mi?

Anna: És te?

Eőzné: Én nem féltetek, bizom benned.

Anna: Bizhatsz, de szegény apának meg tünni... Noked is és nekem is. Tudod-e, hogy... vagyunk messze...

Eőzné: Itt!

Anna: A földtől. A mi földünkől. Meglát, nemsokára Csik Mári, a béresné, azt fogja kérdezni, mikor jöttünk haza? — A tele föld már megvan.

HAIDEKKER

SZITÁK

jók — olcsók

VIII., Üllői-ut 48.

Flók: II., F6-u. 59.

Eözné: Hogyan?

Anna: Ágostnak kedves a gyöngy, az igazgyöngy, vett nekem. Én meg eladtam. Mama, nem is tudod, milyen ravasz nő vagyok. De nem lettem, kislány koromban is az voltam. Megcsaltam Ágostot. Az egyik nő így, a másik úgy. Nem tudja, hogy a nyakamon hamis és az igazinak az ára a takarékbán. Korrekt dolog ez? Egyáltalán mi dolog az, hogy én tőle gyöngyöt, ékszeret és minden értéket elfogadok. Polgárgondolkodás szerint igen és nem. De én nem vagyok polgár. És, ha férfi volnék, ha gazdag volnék és nekem tetszene egy nő, aranyban fürdetném meg. Nem is fürdetném, mert akkor — le kellene vetköztetni. Elborítanám a legszebb gazdagsággal és azt sem várnám, hogy megköszönje.

Eözné: És, és a herceg se várja — hogy megköszönjed?

Anna: Nem. Eddig nem.

Eözné: Nem szereted?

Anna: Igen, és nem. Inkább igen. Tudod, hogy az első férfi, aki tetszik nekem? Miért, magam sem tudom. Mert olyan léha, olyan szertelen. Komisz is. De olyan kedves. Ugy-e kedves? Szép a szeme, ugy-e szép? A szája *(duzzadtra biggyeszt)* olyan jó, nagy, sok szája van. — Még nem csókolt ám meg. Nem is hagytam. Nem is mer. Vigyázok ám magamra. Akárhogy felmelegít is, valami őszton azt sugja nekem: Anna vigyázz, Anna, meg ne mondd neki, hogy szereted!

(Az ebédlőben, lakoma, zaj, nevetés, jődler.)
Anna: Ezek odabenn többet ittak a kellelénél.

Eözné: Kik a vendégeid?

Anna: Egy angol herceg. Vadászni jött ide Magyarországra egy némitő gazdag, jótékony zsidó hallatlan gazdag vadászterületére. Ágost azt mondja, kölcsön akar kérni tőle, azért tisztelte meg az illetőt. — Furcsa emberek ezek, mama. A másik az csak márki, már maga sem tudja micsoda nemzet, neki mindegy, csak valami nagy ur legyen, akinek a napjában sütkérezik. Milyen nagy ügy neki egy herceg. Hogy megalázkodik. Milyen kicsiny lesz, de ő előtte meg a gróf. Ilyen *(mutatja)*, mind kisebb, amíg a földig nem ér egyik a másik előtt. — Most elmegy mama, Isten veled mama!

Eözné: Isten veled. *(Kezet fognak. El.)*

Anna *(hármát tapsol, Boris megjelenik teáztálcával, sandvichel, az inas nagy tálcán kávét, likőröket hoz, majd bort, pezsgőt).*

Anna *(megnézi, minden rendben van-e, aztán kinyitja az ebédlőajtót és kiszól):* Uraim, a kávé és az alkohol.

Egy angol herceg *(karon fogva Annát):* Ágost rosszat beszélt magáról

Anna: Mit?

Az angol: Hogy rosszat nem beszélhet magáról.

Anna: Igen? Mit kíván? *(A tálcára néz.)*

Az angol: Alkoholt. Honvágyam van. Elég viskyit nem lehet inni sohasem.

De-Rotta: Én a francia borral is megelégszem, csak kártyázzunk melléje. Francia bortól részegen kártyázni... *(Ágost befogja a száját.)*

Anna: És magának?

Kostitz: Enni, számomra más nincs, csak enni, enni, enni.

Anna: Mit?

Kostitz: Hust, hust, hust.

Anna *(ad neki):* Tesék huss, huss, huss! És maga mit kíván?

Ágost: Magát. *(Hozzá ér.)*

Anna *(kezére üt. Leül):* Ugy látszik, maguk nálam nélkül nagyon is siettek az alkohollal. Én is, bent, ma többet. Azon veszem észre, hogy szomorú vagyok. Mindjárt vidámabb leszek. *(Nyújtja poharát Ágostnak.)* Csak ezt a szerény, de erős magyart. *(Iznak, Anna csakhamar leteszi poharát.)*

Kostitz: Mamája önagsága egészségére ex!

Anna *(gyanakodva nézi. Színültig kiüssza a poharat.)*

De-Rotta: És tisztelt atyja egészségére!

Anna *(rosszkedvűen):* Nem izléses, nem, hagyják ki atyámat ebből a játékból! Nem ismerik és végre is, maguk nem elég urak.

Kostitz: Öfenségeből lehet, sőt valószínű, hogy uralkodó lesz.

Anna: Legyen — én nem bánom. Aranykalapja lesz. Milyen furcsa, hogy van aranyból való kalap. Különös, hogy még mindig divat, jó lesz neki. A népének rossz. Különbent mit bánom én!

Kostitz: Egészségről van szó, életéről van szó. Ex!

Anna *(kiüssza).*

Ágost *(erősen hozzásimul).*

Anna *(eltolja magától):* Nagyon is közel

SZEPLŐK ELLEN

továbbá májoltok,
pörsenések ellen

CRÈME EVA

RENÉ MONTREUL, PARIS

Biztos! Gyors! Kellemes!

Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF RT.
gyógyszertára, Budapest, VI, Király-utca 12. szám

Ékszer-tözsde

app-
lotébon

Keleti és Herbst

ékszerészek, bejárat: Do-
hány-utca 1. (templommal
szemben.)

Brilláns, ékszerváltás a legmagasabb áron 9 órától 6 óráig.

ülünk egymáshoz. Elszívjuk egymás elől a levegőt.

Kostitz: Főmagassága éppen azt akarja.

Anna: Főmagasságának nincs szüksége dajkára.

Az angol: Ugy látszik, van.

Ágost: Kikérem magamnak. — (Annához.) És öntől is.

Anna: Kikapja! (Kezével kiadja a semmit.)

(Kinos szünet.)

Anna: Hallja, öreg éhező, kántálhatna uri barátainak valamit. Különbön elalszik, ők meg összevesznek.

Kostitz (a zongorához ül és ügyetlenül egy jódlert intonál. Nekiripakodik, játszik, végén olyan az ábrázata, mint a sült halé).

Ágost: Maga be van csipve. Maga engem kompromittál, maga az én udvarmesterem és mindig — az a — nekem kell regardirozni. Menjen maga haza aludni. Maga!

Kostitz: Tudom, hogy ez a sorsom. (Mélyen meghajlik és hirtelen sértődötten, mint a nyíl elmegy.)

De-Rotta (főlnevet).

Anna: Ne nevéssék ki. Nincsen semmi, ami nevetséges, minden szomorú. (A zongoránál egy dalt keres, aztán énekel.)

Angol (ének után): Szép kis szomorú ország ez a Magyarország, egyszer teszek érte valamit.

De-Rotta: Fenség, te egy nővel politizálsz? Hi! Egy leánnyal? Hi!

Anna: Mit tudják maguk, mi egy leány, ki egy leány! Mi tudjuk a maguk gondolatait, nagy szarkaláb betűkkel az orrukra van írva. Maguk nem tudják, jobb is, hogy nem. Mert mi olyan gyöngédséggel vagyunk tele és olyan benső forróság önt el . . .

De-Rotta: Forróság, az jó. Hideget inni és forrót szeretni.

Anna: Ha maguk tudnák, hogy ki egy leány és hogy tud szeretni.

Ágost: Nem több lány. Egy lány. Maga.

Anna: Én is, de nem mondom, ki az.

Ágost: Ki? Mondja meg.

Anna: Nem. Nem jó lenne, ha megmondanám és éppen itt, maguk előtt, mondjam meg. Nekem is forró a szám. Ejjel, egyedül és harapom a párnám.

Ágost: Ki az, követelem!

Anna: Nincsen itt.

Ágost: És én most elveszem magamnak ezt a forró száját. (Főllál, közeledik hozzá.) Csókoljon meg!

Anna: Nem.

Ágost: Megcsókolom!

Anna: Ne!

Az angol: A más száját, aki másért ég.

De-Rotta: A más száját, aki mást szeret, kedve ellenére, sőt, hogy kinlódják, azt birni, — az az igazi, Hercegem, ne hagyjad, ezt ne hagyjad, — előre!

Ágost (megfogja Anna mindkét karját).

Anna: Ne nyuljon hozzám, ne nyuljon hozzám.

Ágost (megöleli, csók).

De-Rotta: Hajrá, cup!

Angol: Hurráh, hipp! (Anna, Ágost dula-kodnak.)

Anna (kirántja magát az Ágost karjaiból, ezen közben az egyik vállá meztelen lesz. Az egyik kezével a vállát, keblét beföldi, a másik kezével kést ragad föl az egyik tálcáról és a nekirohanó Ágost szemének tartja, az Angol és De-Rotta szintén felugranak és feléje rohannak): Hozzám nyult, hozzám mert! Egy mozdulatot felém és szeme nincs! Nem hercegek maguk, hanem gyáva kocsisok, szolgák és gyávák, maga, a barátai, mind. (Hátrálva, de biztos pózban tartja feléjük a kést. Mind kijózanodnak, a három férfi zavartan néz.)

De-Rotta: Ez egy barbár lány!

Angol: Ez nem ország! Ahol egy ilyen nő . . .

Ágost: Nincs megszelidítve, majd megszelidítem.

De-Rotta: Majd valaki más!

Ágost: Bocsánat, uraim. Ivott!

Anna: Nyomorultak, gyávák és ostobák!

Angol (megnézi óráját): Talán találunk még valakit a kaszinóban, más hölgyeket kérek.

De-Rotta: Ez gyenge vacsora volt. Bocsánat.

Ágost: Bocsánatot.

Angol: Bocsánatot. (Elmennek, Ágost kíséri.)

Anna (amíg a vendégek el nem mentek, a kést nekik szegezve tartotta, miután elmentek, egy székre rogy, elfödi arcát, csak mikor Ágost visszajön, emeli fel az arcát).

Ágost: Végre is ez nem megy, így nem megy tovább. Engedelmeskedni, vagy nem engedelmeskedni.

Anna (fejét feléje fordítja néma göggel).

Ágost: Ugy látszik, nem tudja, ki vagyok én?

Anna (maga elé): Fájdalom, most már tudom.

Ágost: Engem nevetségessé tesz barátaim előtt. Egy komiker vagyok a szemükben, több: kokü, kokü, kokü! Én! Nem vagyok hajlandó, nem tűröm tovább egy óráig, egy percig se. Ez a helyzet lehetetlen.

Anna: Valóban lehetetlen. (Főllál.)

A Mátyásföldi Közművelődési Egyesület Leánynevelő intézetel és internátusai, Mátyásföld, Internátus: Kachkovits-villa, Tanintézetek: Hunyadi-u. 12.

Az internátus 22 percnyre fekszik a fővárostól, vilamos összeköttetéssel, modern villákban, 100 bennlakó tanuló részére. Teljes ellátási díj havi egymillió korona, **Négy évfolyam női felsőkereskedelmi iskola.** Havi tandíj 100.000 korona. Az internátussal még a következő tanintézetek vannak kapcsolatban: **Áll. engedélyezett Zenekiskola** havi tandíj 160.000 korona. Két évfolyam **Iparművészeti iskola** havi tandíja 1600.000 korona. **Nyelviskola** havi tandíja 30.000 korona. Szegénysorsú, jó előmenetelű tanulók fél vagy teljes tandíjmentességben részesülhetnek. **Belratkozások szeptember hó 1-én.** Írásbeli megkeresésre választ ad, tájékoztatást küld és előjegyzéseket elfogad az **Ügyvezető Igazgató.**

Ágost: És mit fog tenni, mit akar tenni, hogy ez megváltozzék?

Anna: El fogok menni innen. Vissza a szegénységbe és a szomorúságba. És először életemben szegyenlem magamat, hogy olyan könnyelmű voltam, hittem, biztam másban és magamban. *(Behunyja a szemét, hangja fojtott.)* Szégyen, szégyen, szégyen! *(Indul az ajtó felé.)*

Ágost (előrejön, eléje áll): Maga az oka, maga, mért. Mért nem mondja meg, hogy mért nem, mért nem akar szeretni engem. És ki az, akiről beszélt, akire gondol, ha homályosan is. Az arcomba kergette a vért, egészen melegem volt és hidegem is, hogy van egy férfi, akire éjjel a szája tüzes. A nevét, a nevét akarom.

Anna (nagyon szelíden): Maga, *(Sóhajjal.)* maga volt.

Ágost: Én?! Lehet-e? Csakugyan? Mondja mégegyszer. Ki lett volna más? Most értem. Megérttem. Bocsásson meg nekem.

Anna: Megbocsájtok. Végre maga olyan, amilyen. Magammal egy kissé szigorubb leszek. Nekivágtattam egy mély szakadéknak. Most láttam. Elugrani nem lehet. Szárnyaim nincsenek. Elbukni. Azt nem, nincs képességem rá. Nem akarok. Éjszaka jöttem, éjszakán megyek vissza. Kérem önt, kísértésen engem haza.

Ágost: Most akar elmenni? Amikor... Igy együtt vagyunk. És együtt maradunk az egész életen, ezen a szép életen át. Becsületre.

Anna: Az élet irtózatos. A becsület — szó. Csak azt nem értem, hogy lehettem olyan naiv és elbizakodott, eljönni magával a szülői házból és hinni, hogy megmaradhatok annak, aki vagyok. Együtt élni. Igy.

Ágost: Együtt élni. Fialatok vagyunk. Szeressük egymást. Van-e más?

Anna: Van. Emelt fővel járni mások előtt és itt belül, ahol a magam képe van — és nem irtózni attól, akitől megszabadulnom nem lehet. *(Nekimelegedve.)* Nem tudok szeretni lenni, nem tudok, nem tudok. Nem volt a fajtámban soha senki. Nincs a véremben. Félem az apámat. Félem az istent és dideggek arra a gondolatra, hogy elvesztem magamat. Önző vagyok. Az vagyok.

Ágost: Mit kellene cselekedni?

Anna: Semmit.

Ágost: Mit lehet?

Anna: Sztérválni. Isten áldja, Ágost. Maga nem rossz fiu.

Ágost: Nem engedem el, nem.

Anna: Mit tesz, mit tehet velem, szegény.

Ágost: Elveszem feleségül.

Anna: Façon parler, Ágost. Egyszer, bolondos fővel belementem abba, amit mondtott, hittem neki. Most nevetek magamon.

Ágost: És én most komolyan mondom: ha nem lehet máskép, hát nem lehet. Ha nem tud hozzám simulni, csak úgy, ha a férje leszek, hát nem tud. Ósdi felfogás, még ha a mi, pállottsagu, igenis, kimon-

dom, *(Körülnéz.)* bornirt világunkban ragaszkodnánk hozzá, megértem. De ott, ahonnan maga került és ahonnan frissen fúj, hogy is mondjam, az a briz, a szél... De ha maga ragaszkodik hozzá, én elveszem. Tegyenek, amit akarnak. Énbennem van valami, ami szereti azt a brizt, a lángot, én olvastam a francia forradalmat. És nem engedem tönkretételni magamat a házi és egyéb törvényektől. Én nem esek térdre családunk feje, az acélnagymama előtt. Engem nem küld zárdába, nekem elvehetik a rangomat, de senki se veheti el tőlem magát.

Anna: No, isten áldja. Kedves maga, amikor így össze-vissza beszél. Maga is egy nagy gyerek!

Ágost: Én és gyerek! Férfi vagyok. Nagykoru. És amit kimondtam, kimondtam. Nem elég a szavam. Értem, értem, értem, megértem, hogy nem elég. *(Csenget.)*

(Inas.)

Ágost: Irószereket.

(Inas hozza.)

Anna: Mit akar?

Ágost: A szó — szó. Néha nem gondolja meg az ember, kimondja, elfújja. Meg akarom írni magának... Azt akarom megírni magának, hogy én... *(Veszi a tollat. Irja és hangosan mondja.)* Én, Ágost orosz herceg férfiui és tisztí becsületszavamat adom, hogy Eöz Anna kisasszonyt még ez évben oltárhoz vezetem, törvényes feleségemül fogadom. Dátum. Aláírás. Az én aláírásom. Igy. *(Az írást átnyújtja Annának, aki nem fogadja el. Ágost leteszi eléje az asztalra.)* Most már meg van velem elégedve? Most már szeret? Kapok egy csókot? *(Hozzásimul.)*

Anna (gyöngéden eltolja): Drága, jó fiu maga. De mégis csak fiu. Most megbánta, amit velem cselekedett és szeretné valahogy jóvátenni. A mámor is izzik benne még. De ne határozzon így, ilyen állapotban a maga sorsa és az én életem fölött. Aludni kell rá egyet. Sokat. Több éjszakán.

Csipke Selyem Szalag Batiszt

legolcsóbb áron

Klein Antal

divatruházában

Király-utca 53. (Akácfa-u. sarok)

Ágost: Itt maradhatok? De ma itt maradhatok?

Anna: Nem. Velem nem. Pedig milyen jó lenne együtt átvirrasztani az éjszakát. Menjén szépen el.

Ágost: De maga itt marad?

Anna: Ha akarja és ha jó lesz, itt.

Ágost: Az leszek, ha kapok egy csókot, az első csókot.

Anna (elmélyedve): Az első csók. A szememre. A számra.

Ágost: A szájára. (Némán, dideregve, egészen közelről nézik egymást. Csók.)

Anna (öntudatra ébred. Megsimogatja az arcát.) És most szépen elmegy, meggondolja, mit csinál és gondol reám. Én is gondolok magára.

Ágost: Megigéri, hogy fog rám gondolni?

Anna: Nem tudok nem gondolni.

Ágost: Hadd maradjak még.

Anna: Nem lehet. Fáradt vagyok. Holnap látom.

Ágost: Holnap. A holnap az enyém.

Anna (kezet nyújt Ágostnak, aki megcsókolja a kezét, katonásan üdvözlí, meghajol és gyorsan elmegy).

(Függöny.)

HARMADIK FELVONÁS

(Nagy szalon a hercegi palotában. Versailles-stilus. Ősszel, késő délután.)

Ágost (ül, két kezére hajtva fejét, lázasan cigarettázik).

Egy inas (előtte meghajol és kimegy).

Sophie: Mit csinál?

Ágost: Szerelmes vagyok.

Sophie: Köszönöm. Ez kötelessége is. El is várom. (Hüvösen.) Én is ezt cselekszem.

Ágost: Nem maga, nem magáról van szó. Ha magáról volna szó... Másba, egészen másba.

Sophie: Ki?

Ágost: Nép.

Sophie: Egészen? (Parterret mutat.)

Ágost: Nem. Nemes nő. De milyen nemes. Mint a legnemesebb vadállat. Egyszer, meglassa Sophie, én a körme között maradok.

Sophie: Mit fog hozzá mondani a nagymama?

Ágost: A nagymama? Brr! (Szünet.) De én borzasztó fájdalmat okozok magának!

Sophie (hüvös objektivitással): Borzasztóakat. De kárpótolhat.

Ágost: Mivel?

Sophie: Ha mindent elmond. Nincs valami szebb, mintha valaki, egy férfi, szerelméről beszél a menyasszonyának.

Ágost: Maga szereti a szerelmet. Drága Sophie, nem is hittem, hogy ilyen jó és okos leány.

Sophie: De még mennyire szeretem, pedig nekünk még olvasni se szabad róla. De itt-ott hall az ember felőle, egy s más.

Ágost: Maga hallott róla? — Rólam?

Sophie: Magától. Most. Egyszer láttam vele a Petrovskáján. Nem is csodálom. Ha én volnék maga és választanom kellene ketőnk között, én — nem magamat választanám.

Ágost: Köszönöm. Az ő nevében. A magam nevében köszönöm. De maga szörnyen szenvedhet. Szegény leány.

Sophie: Szenvedek. Ahogy vesszük. Már megszoktam a gondolatot, hogy a maga felesége legyenek. De én is el tudom képzelni, hogy legyen egy férfi, akit én úgy, mint maga azt...

Ágost: Ne mondja tovább. Ez rémitő!

Sophie: Nem, nem. Ne féljen. Amíg lány vagyok, nem. Hanem, ha asszony leszek, ha asszony leszek. Ezt már, amikor az első hoszszu ruhát kaptam, elhatároztam... Tudja, Guszti, az ember világosan nem tudja, a szerelem. Olvasni nem szabad, az Operában nem történik semmi, vagy ami történik, azt is agyonéneklük, mindég vén gouvornantokat kapunk és azok már az egészséget elfeledték. De az ember hall, lát, itt-ott egyet-mást.

Ágost: Szép. De mit bánom én, mit bánom én! Most, én most vagyok szerelmes. Huh! (Változott hangon.) Nézze, Sophie, maga nő, úgy látom, igazi — borzasztó — és ha nem is tudja, érzi ezt a, ezt az egész — choset. (Más hang.) Mit kell tennem?

Sophie: Mire nézve?

Ágost: Hogy ő még jobban legyen belém szerelmes és én, én kevésbé, de az egész mégis úgy maradjon, mint most.

Sophie: Tanácsot kér tőlem? Ha ezt a nagymama tudná.

Ágost: A nagymama. Brr!

Sophie: Hogy tanácsot adhassak, tudnom kellene valaniit. Néhány részletet. No ki vele, ki, kedves hercegem. Hogy van vele?

Ágost: Nekem jobban kell, mint a levegő. Jobban, mint az ital. A gondolat, hogy elveszítsem, rosszabb nekem, mint az, hogy elevenen tesznek le a családi sírboltunkba.

Sophie (nagyon föllekesedve): Ez nagyszerű! Ez mégis! Ez valami! Ez az, aminek egy órájáért odaadnám egész életemet! És — mi a baj?

Ágost: Megígértem neki, hogy elveszem.

Sophie: Nos?

Ágost: Tudja, nekem magát kell elvennem. Már az is sok, hogy neki megígértem.

Hajeltávolító

(Ravisant) Hölgyek részére élsimertén a legjobb, kezelése **Ára 40.000 K** egyszerű, nyomot nem hagy hátra.

Hajnövesztő hajhullás, őszülés ellen. Az eredmény meglepő. Ára 50.000 korona.

Szeplő elleni kenőcs. Felülmulhatatlan szer, hatása meglepő.

Botár arcápolási intézete, Budapest VII. kerület, Erzsébet-körút 34. szám. — Cég fennáll 15 éve.

Sophie: Baj, baj. (*Homlokát összeráncolja, üti.*) Lássuk csak. Ezt szeretni és elvenni. Mindent nem lehet, még nekünk se lehet.

Ágost: Gyűlölöm, hogy szeretem. Egyik pillanatban megvetem magam érte, másik pillanatban büszke vagyok reá. (*Ötlet.*) Ha meghalna, ha meghalna, akkor talán megnyugodnék. De szeretném, ha egy lenne velem és én egy lennék vele. Ha együtt temetnének el bennünket. Természetesen élve és élve maradva. A családi kriptába, azt nem, az szent! Szeretném, ha úgy tetszenék neki, hogy megőrülne értem, ha minden kedvét megtehetném és — (*Paroxizmusban*) egyedül, egyedül, egyedül . . .

Sophie (*megsimogatva a haját*): Szegény kuzin. Mélyen sajnálom. Szeretnék segíteni magának. De mit, de hogy. És ha a nagymama megtudja. Ha megtudja, hogy mi ketten, az ő kedvenc parthieje így beszélünk.

Ágost (*kétségbeesetten*): Hol van most a nagymama?

Iturbide (*az oldalajtón beszalad, körösz-tül a szalonon, a szögletben beszélőket hirtelen észreveszi, megáll, mélyen meghajlik*): Egy örömhirt mondhatok főméltóságoknak.

Sophie: No?

Ágost: Mi?

Iturbide: Az anyahercegnő ma megérkezik. (*Mindkettő egyszerre felpattan helyéről.*)

Sophie: Ah, csakugyan milyen öröm. (*Ez a mondat merev.*)

Ágost: Ez nagyszerű! És a grófnőnek egyéb jó hire nincs?

Iturbide: Van, van, van! (*Mint egy vész-hirnök továbbszalad, ki az ellenkező oldalajtón, amelyen csaknem összeütközik Ágost anyjával.*)

A hercegnő (*igen diszesen, de rosszul öltözött nő, szeretném, ha vadgalambszíni szelyemruhát viselne. A fején: netz. A kezében: teknősbéka-legyező*): Nagyanytok értesítés nélkül. Jó lesz, ha nem maradtok együtt. Az anyahercegnő nem szereti, hogy azok, akik úgy szeretik egymást, mint ti, sürün együtt legyenek. Tanuk nélkül, garde nélkül. — A kisasszony menjen a lakosztályába.

Ágost: És én is, ugy-e?

A hercegnő: Nem. Te maradjál itt. A nagymama kifejezetten azt sürgönyözte, légy itt várjád. Atyád várja. Én várjam. Gyóntatóatyánk legyen jelen. És a főudvarmester menjen ki érte a vasuthoz egyedül. Kiment. (*Egyszerre változott hangon.*) A mi családunk órára pontos, a nagymama percen pontos. Mi oka lehet annak, hogy két héttel hamarabb jön haza, mintsem azt programba vette. Mert nálunk és nála a program a fő. Mikor atyád feleségül veit, nyolc oldal utasítást kaptam a nagyamadtól, hogy az első nyolc napon hogy viselkedjem, mi a kötelességem, mi a követeléseim.

Ágost: A nagymama mégis csak öreg és talán beteg.

A hercegnő: A nagymama nem lehet beteg.
Ágost: Ha jól tudom, egyszer már meg is halt.

A hercegnő: Egy délelőttre, és amikor a professzor jött, hogy lefogja a szemét, a szemébe nevetett. (*Sugva.*) Egészen bizonyos, hogy nagyanyát holta után öszentsége szentté fogja avatni.

Ágost: Mi azt nem fogjuk megérni, mamal
Iturbide (*megint körösz-tül szalad a szobán. Éppugy, mint előbb.*)

A hercegnő: Szólt a grófné a bárónának, s az szólt-e a háznagynak, hogy a kulcsár intézkedhessék s a főkomornyik tudja és közzölje Pavlov ural . . .

Iturbide (*kijulladva*): Mindenki tudja, csak még a herceg nem.

A herceg (*a főajtón lép be. Nagy hadtörténeti könyvvel, amelyből lelog egy zászlókkal teleaggatott térkép. Nagyon szórakozottan.*) Mi az? Mi?

A hercegnő: A fiad elmondja. (*karonfogja a grófnét, aki az öreg nőt valósággal végig-ráncigálja.*)

Ágost (*kimerülten ül*): A nagymama megjött.

A herceg (*melléje ül. Szintén megroggyan*): Hogy örülök. De miért hamarabb?

Ágost: Nem csináltál valamit?

A herceg: Én? Már harminc éve nem kaptam ki tőle. Amióta ennem nem szabad, innom nem lehet, szórakozni nem tudok, azóta békén vagyok vele. Engedelmeskedem neki és azért engem szeret. En nem félek tőle. (*Fél bizony, nézi az ajtókat, nem jön-e?*) Egészen a haditudományokra adtam magamat. Nincs is szebb, mint egy háború! (*Kiteríti a mappát.*) Mind előbbre tűzöm ki őket. Bumm, bumm, bum. Piu. (*Gránátot, golyószót imitál.*) Ez az egész. Nem kell nekem semmi. Hagyjanak engem harcolni, ha majd jön a harc!

(*Lent a portásnál csengetés, de régi módi, nem villamos csengővel. Most villamos csengők adják egymásnak a hangot.*)

A herceg (*megrezen, föláll és méltóságteljesen el*).

(*Lakájok jönnek, világgoságot gyujtanak. Kettő elfoglalja helyét a főajtónál. Egy öreg komornyik oldalt.*)

Ágost (*töprenkedik, hogy ő is lemenjen-e, vagy ő is elszökjék*).

Kostitz (*egyenesen neki Ágostnak*): Oh, hercegem!

Ágost: No, mi az, gróf?

Kostitz: Mit gróf. Inas. A legutolsó inas nem kapott még ugy ki, mint én. Egy pár pillanatja. Még meleg.

Ágost: A nagymamától?

Kostitz (fejével igent int): És ön miatt!

Ágost: Tud valamit a nagymama?

Kostitz: Valamit? A mindennél többet.

Ágost: És ki volt az a gazember, aki neki mindent elmondott?

Kostitz: Én.

Ágost (csak hogy neki nem megy): És még merészel szemem elé kerülni. Maga, maga ökör! (Megembereli magát.) Hogy történt?

Kostitz: Valamit tudott és a többit kivette belőlem.

Ágost: Hogy?

Kostitz: Ahogy akarta. Rám nézett és egy szó nem sok, de annyit se tudtam hazudni.

Ágost: Tudja, hogy ez a legbecstelenebb dolog?

Kostitz: Tudom.

Ágost: És mi lesz most?

Kostitz: Most? (Ágost el.)

(Az ajtók kitárulnak. Oldalajtókon az előbbiek és Isabell hercegnő. A főajtó kitárul. Majd a többi ajtó is. Lakájok kint, bent.)

Egy lakáj: Az anyahercegnő!

Anyahercegnő (egy kis öregasszony, csupa fekete igazcsipke, az ősz haja is alig látszik a fekete csipkekendőben. Kis fehér keze is csipkekeztüben. Elefántcsont fogantyus ébenfapálcájára támaszkodik. Azért könnyen, feltűnően apró lépésekkel jön előre. Mögötte jó három lépésnyire egy krémszínű ruhás, fehér strimflis lakáj hozza utána a fekete prémes köpönyegét s a régi-módi bajliját. Megáll az ajtóban és mindenki odarohan hozzá szertartásos kécsókra).

A herceg: Nehezen vártunk, csak hogy itt vagy.

A hercegnő: Isten hozta, mama.

Isabell: Hódolatomat.

Sophie: Nagymama, az Isten hozta. Csak hogy megjöttél, nagymamám, hol késtél eddig?

Iturbide: Szabad hódolatomat.

Kostitz: Friderika Teodorovna hercegnőnek legutolsó szolgálója.

Divat és Textiláru r. t.

Budapest, Dohány-utca 68. sz.

New York-palotával szemben, Kertész-utca sarkán.

Telefon: József 143-50.

20 heti részletfizetésre adunk:

Férfi- és női ruhaszövetet, batisztot, selymet, barchetot, grenadint, vásznat, sifont, lepedővásznat, zefírt, flanelt, női- és férfi fehérneműt, harisnyát jumpert és női kötött valódi gyapjukabátokat.

Anyahercegnő: Valóban az. De nemcsak nekem az utolsó, de az egész családunk legutolsó cselédje.

Kostitz: Parancsolja, hogy eltávozom?

Anyahercegnő: Parancsolom, hogy itt maradjon. (Helyet mutat, maga is leül. A többiek még állnak egy pillanatig, ezeknek is mutatja, hogy szabad és ezek is leülnek.)

Herceg (bátorságot vesz magának): Hogy méltóztattál utazni, anyám. A lovak Szelotól eddig?

Anyahercegnő: A lovakban megbizhatik az ember, de bizonyos emberekben kevésbé.

A hercegnő: Kegyeskedtél kávézni, anyám?

Anyahercegnő: Neked se jár egyében az eszed, mint a kávé.

A hercegnő: Az embernek nincs egyebe, mint az a kis kávé.

Anyahercegnő: Neked nincs. (Az udvarmesterhez, ki foglalatoskodik jegyzeteiben.) Udvarmester úr! Lesz szives figyelméből az ön dolgairól elvonni néhány pillanatra s nekünk szentelni. A dolgaink. A mi piszkos dolgainknak.

Isabell (vén leány, feláll): Mi lányok itt maradhatunk? (Sophie is feláll.)

Anyahercegnő: Te itt maradhatsz. Kint vagy a korból. (Angolul is mondja.) Ha olyan ügyetlen voltál, hogy nem mentél férjhez, mért nem mégy zárdába. Mért nem mégy zárdába? (Végignézi.) Még arra se lennél jó, nem hajlik a térded.

Isabell (fölsír).

Anyahercegnő (nyugtatja): A kisbaba sir. Elhallgatsz!

Isabell (szepegve elhallgat).

Anyahercegnő (int Sophienak, aki földállólt volt. Végigméri, nézi, megárantja elől a ruháját): Ez itt rövid. Ugy öltözköddöl, mint egy grisette, mint egy cseléd, mint valami francia hercegnő.

Sophie: Elmehetek, nagymama?

Anyahercegnő: Egy rendes házban kiküldenének, de én azt akarom, hogy tudd, mi és ki az, aki téged — engedelmekkel — érdekel.

A herceg: Miről van szó, ha szabad kérdenem. Miről van szó?

Anyahercegnő: A fiadról, Ágostról. Hol van? Iderendeltem.

Kostitz (fölkáll, a mellékajtóhoz megy, kinyitja, azon spontán belép Ágost).

Ágost: Itt vagyok, nagymama. Isten hozott. De gyönyörű szépen nézel ki! Kővér vagy, nagymamám.

Anyahercegnő: A bókjait nem kívánom. Csak arra feleljen, amit kérdezek.

Ágost: Igen, nagymama.

Anyahercegnő: Én nem vagyok most, e szörnyű percben a kedves nagymama, hanem Friderika Teodorovna nagyhercegnő!

Ágost: Igenis, fenséges asszony, Friderika Teodorovna!

Anyahercegnő: Ki az a nő? Természetesen, színész nő.

Ágost: Nem az.

Anyahercegnő: Még csak nem is színésznő. Ezekhez bizonyos mértékig már hozzászoktunk, tudjuk, hogy kell velük elbánnunk. Ki az a személy?

Ágost: Nem személy.

Anyahercegnő: Hogy hívják őt?

Ágost: Anna.

Anyahercegnő: Anna? Csak így, egyszerűen Anna. És ön ennek a bizonyos személynek házasságot ígért.

Sophie: Talán én mégis el —

Udvarmester: Igérni és megtenni...!

Anyahercegnő (*Sophienak int, hogy maradjon. Ágosthoz*): Tagadja?

Ágost (*dadog bizonytalan*): Nem. Igen. Azaz, hogy nem egészen így van.

Anyahercegnő: Tudom, hogy ön hazudni szokott. De azt is tudom, hogy nem megrögzött bűnből, hanem szokásból. Egy idegen főúr volt a nevelője, az szoktatta rá a magyar betegségre. Nézzen a szemembe és a tiszta igazság argóján, családunk és házuk nyelvén beszéljen. Irt ön alá egy levelet, amelyben becsületére fogadja, hogy azt, azon Annát törvényes feleségül veszi?

Ágost: Nem, nem.

Anyahercegnő: Itt a hiteles másolata. Az illető, aki hozta, nem merete az eredetit elvenni, félt a törvények rendelkezéseitől. (*Olvasza*). „Én, Ágost orosz herceg, férfit és tisztí becsületszavamat adom, hogy Eőz Anna kisasszonyt még ez évben oltárhoz vezetem és törvényes feleségemül fogadom.“ Dátum, a neved.

Ágost (*Lehajtja a fejét, hallgat*): Nagymama, én ezt a nőt nagyon, nagyon szeretem! Maga mint az asszonyok asszonya, kell, hogy ezt megértse... (*Elkapja az anyahercegnő kezét, csókolni akarja*).

Anyahercegnő (*elhárítja magától, még merevebb*).

Ágost (*hirtelen dühhel az udvarmester felé*): Maga, maga vén gazember! Beleugrat, ágyat vet és kihuzza alólam a derekalját. Felad, levelet lop. Távolítsák el innen ezt a csalót...

Kosztiz: Főmagasságu herceg uram, én, te, ő...

Ágost: Ki, ki! Addig egy szó igazat nem mondok, nem én! (*Feldühödvé*). Ellopták, hamisították.

Anyahercegnő: Az ostoba, nem lophatta el, nem az eredeti, de hiteles.

Hercegnő: Ez iszonyu, Gusztii.

A herceg: Ez több mint rettenetes. Ez valami!

Ágost: Egy véletlen az egész. Véletlen. Ugy volt, hogy...

Anyahercegnő: Nem vagyok kíváncsi a bonfortünödre. Mondj el mindent, Gusztii, szépen. Gyer ide.

Ágost: Ne haragudjál, nagymama, de nézted, nagymama, már nincs úgy, mint régen és az alsórangu arisztokrácia hölgyei, akiket udvarunk búvkörébe — hogy is

mondjam — vont, igen, idevont, húzódoznak fenségünkötől. Multkor egyet meg akartam csókolni és azt mondta, hogy takarodjak, mert leüttet a bátyjával. Azt mondta.

Anyahercegnő: Arcátlanság.

Herceg: Nem finom. Ah, ez nem a régi kor. Csak beszélj tovább.

Ágost: Végre is huszonkét éves vagyok. Mindég katonát nem játszhatok. (*Sophiehez*). Talán Sophie, mégis...

Sophie (*vállat vonva el, de az oldalajtónál a feje megint megjelenik*).

Ágost: Szívem van. Szeretni akarok. Szeretek. Én szeretek!

Anyahercegnő: Még be is vallod?

Ágost: Be, bel! És még többet is. Én nem találtam egy leányt miközöttünk, aki nem úgy néz ki, mint egy kiöltözködött cseléd.

Anyahercegnő (*feláll*): Milyen?

Hercegnő (*feláll*): Gusztii Gusztii Udvarmester (*int, jelt ad, hogy ne beszéljen*).

Herceg (*elbujik egy sarokba*).

Isabell (*nagyot sóhajt*).

Hercegnő (*főllál, hogy vigyázzon az anyahercegnőre*).

Ágost: Nem bánom. Kimondom. Azt is, hogy a szájuk kék, az arcuk sárga, mintha a pincében születtek volna. Amíg lányok, ilyenek. De ha asszonyok lettek...

Anyahercegnő: Ha asszonyok lettek?... Ki, ki vele.

Ágost: A cselédlányok legalább urakkal csalják meg az uraikat, a mieink sokszor cselédekkel.

Anyahercegnő (*aki a vita alatt lassan, mint a macska, közeledett Ágosthoz*): Kikkel?

BETEGES? VAGY IDEGES ÖN?

*Bágyadt, kimerült vagy lehangolt?
Étvágytalan? Rossz az emésztése?*

*Könnyen ingerlekeny, álmatlan, nyugtalan?
Féltelmi érzése van? Sóvány vagy vérszegény?*

Halvány? Köhögős? Testsúlyban fogy?

Gyermeke étvágytalan? Felesége szoptat?

Betegség után nem tud magához térni?

Vegyen magának próbaképpen 1-2 doboz

Arnea vitamindus tápszert

és rövid időn belül egészséges lesz, életkedvét visszanyeri. Az Arnea vitamindus tápszert, hatóanyagát a legelső orvostanárok ajánlják írásaikban, mint feltűnőhatatlant. Ha 30 000 K-át bekiold, bérmentve kap 2 dobozt e csodás hatású erőtápszertből

„ARNEA“ TÁPSZERGYÁR
Budapest VII, Angol-utca 19 h. szám

Agost: Lakájjokkal.

Anyahercegnő (képen üti).

Agost (feláll, hátratántorodik).

Anyahercegnő (a botját fogja rá): Térdre, nyomorult gyerek. Lehet, hogy te, csak-ugyan... (Mégfogja Agost nyakát).

Agost (lélekjelenlétét elveszít, térdre esik): De nagymamám!

A herceg: Szegény mamám!

Hercegnő: Ez neked árt.

Sophie: Ez talán mégse...

Isabell (sirva fakad megint).

Anyahercegnő: Kelj fel. (Kézcsókra nyújtja a kezét). Elrontottak, majd én megjavítottam.

Agost: Nagymamám, nagymamám, mit tettél velem.

Anyahercegnő: Majd én rendbehozlak. Akarsz nekem engedelmességedni?

Agost: Igen, akarok.

Anyahercegnő: Ha akarsz, ha nem, engedelmességedni fogsz. Ígéret nincs, bizd reám magad, levél van, bizd reám, tudd meg, hogy csak az az ígéret kötelez bennünket, amelyet velünk egyenrangúknak adunk.

Agost: Tudom.

Anyahercegnő: Egy ígéretünk köt unokatestvéredhez, Sophie Amália Pavlovnához. Sophie.

Sophie: Parancsolj velem, nagymamám.

Anyahercegnő: Nyujtsál kezet Agost hercegnek, az én elhatározásom és a ti szándékotok, hogy férj és feleség lesztek: holnap nyilvánvaló lesz.

Agost: Igen, nagymama.

Sophie: Igen, nagymama. (Kezet fognak.)

Anyahercegnő: Csókoljátok meg egymást. (Megtörténik.) És most engem. (Erősen megcsókolja Agostot. Becézi. Általános csókolódzás.)

Udvarmester: Ez az: így a helyes! Isten áldása. (Mindenkinek kezet csókol.)

(Egy csoport, egy csacsogás az egész társaság, amely balra húzódik. Az anyahercegnő

csenget ezenközben. Lakáj jön be. Int, hogy nyissák ki az ajtókat. A főajtó kitárul. Utána a többi négy. Az utolsó függönyös ajtóán megjelenik)

Eöz Anna (megáll egy pillanatra. Tájékozódik. Aztán gyorsan előre jön. Csak akkor látják meg, amikor a szalonban, a főajtótól egy-két lépésnyire megáll. A beszéd egyszerűen elvágódik.)

Anyahercegnő: Egy idegen hölgy, az udvartartáshoz tartozik?

Hercegnő: Nem. Nem ismerem.

Agost: Ide jött, ide jött, hogy jött ide? (Azt nézi, hogy inalthatna el.)

Kostitz (kezét tördelve szintén curukkol).

Sophie: Nem tudom ki, de szép. Én gondolom.

Hercegnő: Ez az.

Kostitz: Ó!

Anyahercegnő: Az.

Agost: De hogy jutott eszébe, az Isten szerelméért, hogy jutott eszébe?

Anna (első pillanatban zavartan néz körül. Kezét szívére szorítja, aztán mosolygva, nagy fensőbbésséggel nézi az össze-vissza gabalyodott társaságot, amelynek élén csak az anyahercegnő ül mozdulatlan, lorgonnal nézi Annát, csenget. Két lakáj jelenik meg, akik hangtalanul kérdik, mit parancsol.)

Anna (kiveszi a szót az anyahercegnő szájából): A fenséges asszony teát és kávét parancsol. Itt az ideje. A kávénak mindég ideje van. Magam is megéheztem. És köszönöm az invitációt. (Kindálatlan leül. Szinte gyönyörködik a társaság zavarában. Egy pillanatra elnémulnak.)

Herceg: Kávét! Ide a nagy szalonba.

Mehl-May (undorral): Étel!

Anna: Igaz, sok idén a légy. De itt annyi szolga van, hogy ha mindegyik csak egyet fog, rendben van!

Kostitz: A légy.

Herceg: A légy.

Anyahercegnő: A legyet említi.

Hercegnő: Fúj.

Agost: De mit gondolt, mit nem gondolt...

Anyahercegnő: Betör ide.

Udvarmester: Egszerűen idetolakodik.

Sophie: Ez nagyszerű.

Kostitz: Ez hihetetlen. Szabad kérem a kártyáját?

Agost: Ez, bocsánat, legalább is vakmerőség, illetlenség. (A nagymamára mutat.)

Anna: Önök azt tudják, ami illik, én azt, ami lehet és kell.

Anyahercegnő: Ez tehát az. (Az udvarmesterhez.) Soha még e teremben polgári személy nem volt. Lehet-e ezen most megszentelt helynek a szentségét helyreállítani?

Udvarmester: Hogyne. Sok imádsággal és kevés füstölővel.

Anyahercegnő: Történjék meg. Maradjon, kisasszony. Végre is talán még jobb, hogy

A három legnépszerűbb magyar nóta

	Ara Helyben	Vidékre küldve
ANYOS LACI: Amióta asszony letél...	19.800	23.000
KALMÁR TIBOR: Szeretem a cigányzenét...	24.750	28.000
NADOR JÓSKA: A ti utcátokban fényesebb a csillag...	24.750	28.000

Kapható és megrendelhető NADOR KALMÁN kottásboltjában, Budapest, IV., Károly-körút 8.

ön merészkedik hozzánk és nem nekünk kell felkeresnünk önt.

Lakájok (teát, kávét, kiflit hoznak. *Min-denki kap, csak amikor Anna felé megy ki-nálni a lakáj, a hercegasszony leinti.*)

Anyahercegnő (a lakájokhoz): Tegyük be az ajtókat, nem vagyunk itthon senkinek. Az udvarnak sem. Tehát maga az?

Anna: Nem az, hanem Eöz Anna, fenség-ed szolgálatjára.

Anyahercegnő: Hogy jött ide?

Ágost: Mint történhetett?

Anna: Igen egyszerűen. A palotában ismerik az ön fiakkerosát, kinyitották a kaput, a kapu kinyílt, mert már ez a szokása, — bent voltam a palotában. Lent a szolgák már öregek és annyi sok a hercegő, hogy azt hitték, azok egyike vagyok. Borzasztóan tévedtek, tudom, jaj nekik, de talán... A lépcsőn olyan gyorsan és egyenesen jöttem fel, hogy nem mert senkisé megszólítani. Csak a szalón előtt szólított meg egy bul-doggarcu ember, asszony vagy férfi, nem is tudom, kezem egy intésével elparancsoltam az utamból, azt mondtam, dolgom van itt és most itt vagyok!

Anyahercegnő: Miért jött és mit akar?

Anna: Megtudtam, hogy a főmagasságu hercegnő megérkezett, Ágost is mindig ettől félt. Tudtam, hogy itélkezni fog fölöttem és nem akartam, hogy nálam nélkül, mielőtt engem meghallgatna, itéljen. Itt vagyok, tes-sék itélkezni.

Anyahercegnő: Mondjon el tehát ön is mindent.

Ágost: Nagymama, szabad eltávoznom? Reám talán szükség sincs e vallomásnál.

Anyahercegnő: A legnagyobb szükség. Ha-nem a lányok... (*Sophiera és Isabellre néz, de lányához, a hercegnőhöz beszél.*) Te pe-dig, ha a kávédat iszod, a jó Istenről is meg-feledkezel. A lányod és a fiad jövődöbelijé egy levegőt szívnak ezzel. Amióta ez a ház fölszenteltetett, ilyen nem történt. (*Az udvar-mesterhez.*) Lehet ezt helyrehozni és mivel?

Udvarmester: Lehet. Penitenciával.

Isabell (sok pukkaddival esbesen el).

Sophie (aki a legnagyobb kíváncsisággal nézte Annát, közeledik hozzá, hirtelen hozzá-szalad, csodálkozva nézi, aztán hirtelen kezét fogja). A két fiatal lány nagy rokonszenvvel néz egymás szemébe, annyi mondanivalójuk lenne egymásnak. A hercegnő asszony villám-gyorsan el).

Anyahercegnő: Sok penitencia. Térdeplés és böjt. Majd én elbánok veletek. (*Annához.*) Most önnel! (*Ijesztően ridegen, rá se nézve Annára.*) Tehát ön mit akar?

Anna (rendkívül szívélyesen, de a világért se könyörögve): Meg akarom kérni a fenség-es asszonyt, engedje meg, hogy az Ágost engem elvegyen. És ne haragudjék rám, hogy nem születtem önök közé. Ez véletlen, merő véletlen.

Herceg: Ez sok, ez több, mint valami.

Hercegnő: Anyám, ezt te tőröd, nem ismer-ek rád.

Ágost: Ha ezt Pétervárott megtudják. A lapok.

Anyahercegnő: Hagyjátok csak, ő beszél-jen. Mi most tőrünk, a végén ő. És még mit akar?

Anna: A családunk régi és ha nem régi, minden család egyformán régi. Mi is urak vagyunk. Az urasság belül van. És kívülre csak festeni lehet... Nem készültem erre a vizitre és megbocsássanak, ha egy kissé ösz-sze-vissza beszélék. Amennyire tudom, sajnálom is, hogy nem sokágu koronával születtem. De az egyik így, — a másik úgy. Az egyik becsülettel, a másik koronával. (*Egy-szerre emelt hangon.*) Nem engedem és nem tőröm, hogy maguk, akiknek mindenük van, az én becsületemet, a családom becsületét is elvegyék!

Anyahercegnő: Ez a nő bolond, de resoná-bilisan az. Ne szóljon közbe senki. Folytassa

Anna: Szépen kérem, legyen fenség-ed hoz-zám fenséges. Én tudom megbecsülni és ha kell, nem szívesen, de tudom reprezentálni az unokáját. Tudom, ha kell. És embert csónálok ebből az urból. Nem fog vizespohárból cognacot inni, részegen kártyázni, csak kutyát idomítani, csak vadat ölni, csak herceg lenni. Férfi lesz — és ember. (*Nekibátorod-va.*) Gyermekeink lesznek. Épek, erősszívűek és kezűek, merik kitérni és megfogni a másét... Benne lesznek a gyűrűben, amikor minden kéz összefog...

Herceg: Fantáziál.

Anyahercegnő: Csak hadd fantáziáljon. És milyen csalókkal fantáziálta ki mindeze-ket?

Anna: A sors, a vak — de az elküldött sors hozta unokáját az utamba. Talán jobb lett volna, ha a magam fajtája, magamhoz való... De én hiszek a predesztinációban, protestáns vagyok.

Hercegnő: Még ez is, protestáns! (*Nagy mozgás.*)

Anyahercegnő: És most én beszélék. Ágost, mond meg e nőnek ezt: Inkább halva lás-salak téged, ivadék nélkül én tegelek le a sirba, mintsem, hogy neked és családunknak egy méltatlanhoz köze legyen!

Anna: A halál, a másé, főként öregeknek, olyan könnyű és a hercegasszony annyit látott, annyi ivadékát temette el. Értem, ha

Nőknek nélkülözhetetlen a

ilyen erős a szive, mint az ősa kérge. De mi fiatalok vagyunk!

Ágost (rendkívül izgatottan): Azok vagyunk. Azok vagyunk!

Anyahercegnő (a herceghez): És mindehhez neked egy szavad sincs?

Herceg: Ha ezt a világ...

Anyahercegnő (leinti, hogy ne beszéljen): És neki az nem elég, hogy Ágost herceg a szeretője, ő nem érzi magát megtisztelve?

Anna: Én nem vagyok a szeretője, nem vagyok megtisztelve, nem vagyok. Ő tudja, és én tudom. Más mindenki azt hiszi. Mit bánom én a mást. Az apám, az anyám, az öcsém...

Hercegnő: Mit hivatkozik ezekre, még rájuk hivatkozik.

Anyahercegnő (papirlapot vesz elő): Birtokot vett nekik!

Anna: A birtokot megvettem. A szájamtól spóroltam el. És ami a nőnek még több, a ruhámból. Az ékszereket, a gyöngyöt, amit kaptam, hogy szeretem pedig az igazgyöngyöt... eladtam. Ugy vásároltam vissza a birtokunkat, a mienket.

Anyahercegnő: És a nemes magyar uricsalád most ezen a birtokon elégedetten és boldogan él.

Anna: Nem élnek ott.

Anyahercegnő: Eh, mire való ez a sok beszéd. Hagyjatok magamra a kisasszonnyal.

Herceg: Csak föl ne izgasd magad.

Ágost: Nagymama, talán én, én is... (Mind el).

Anyahercegnő (int a fejével, hogy elmenjenek. Fölkáll, leül közel Annához. Rá se néz. Szárazon): Mennyiért?

Anna (csudálkozva, nyitott ajakkal nézi. Nem felel).

Anyahercegnő (igerülten): Mibe kerül, mennyibe?

Anna: Mi?

Anyahercegnő: Mit affektál a kisasszony? Mennyi pénzbe kerül ez a dolog?

Anna: Vagy úgy, mennyi pénzbe. Értem, hercegasszony

Anyahercegnő: Mi csak értjük egymást, kisasszony.

Anna: Tíz, husz, pár ezer pengőforint, egy millió... pénzért mindent! Ez az előkelőség elve. A nagy bankároké és a kis királyoké, ugyanegy. Most egy leánytól akarja megvenni az unokáját. Nem, oh erre nem elég gazdagok. Nem vagyok kapható. Erre nem elég gazdagok.

Anyahercegnő: Jó, jó, nem kell azért mindjárt nehezíteni. Beismerem, hogy a herceg önnek jól áll (erősen nézi) és kezdem érteni az unokámát... Én, Friderika Feodorovna mondom és jótállok érte, hogy olyan szerepet játszik a társaságban, amilyent köznemes nő soha még. Ha én egyszer megindulok és betörök a leguribb társaságba, olyan helyet juttatok önnek ott... Férjhez mehet a legelőkelőbb emberhez. Csak az én fajtámhoz, az én unokámhoz, ahhoz nem. Azután, azt tesznek, amit akarnak. Legyen okos, maga okos.

Anna: Nem vagyok az. Különbömben nem hallgatnám, hogy a hercegasszony sértést sértésre halmoz. Nem vagyok a fia szeretője s nem leszek az. A menyasszonya vagyok és a felesége leszek, ha ez az ódon ház összeomlik is felettünk és mindannyiunkat maga alá is temet.

Anyahercegnő: Tehát fenyeget, még fenyeget is. Kisleányom, tudja, hogy nekünk, nekem, vannak eszközeink, összekötéseink...

Anna: Tudom. A rendőrség, esetleg a bíróság is. Fölbérelt emberek, zsványok, akiket bizalmasaikká fogadnak. Sőt, én is olvasok ujságot — jórészt szennyesek — de hosszú a nap — és tudom, hogy és mi mindent vásárolnak. Mindent, ami csak eladó!

Anyahercegnő: Tehát mennyi? Uglátszik nagyon is drága a dolog. De én a legmagasabb árig is elmegyek. Az összeget, az összeget! (Restell számot mondani.) Nincs önnek apja, akivel én, vagy a jogtanácsosom tárgyalhatna?

Anna: Az apám? (Fölkáll.) Méltóztatott velem végezni, mert én végeztem.

Anyahercegnő: Csak egy pillanatra még. Egy óregasszony kéri önt. Még csak egy szót.

Anna: Parancsoljon, hercegasszony.

Anyahercegnő: Az a kis irás. Az az arcátlan kötelezvény, ha azt, önnek mit ér, ha azt megvehetném.

Anna: Az irás. Az eredetije itt van.

Anyahercegnő (mohón): Hol?

Anna (keblére mutat): Itt. (Kiveszi, nézi.)

Anyahercegnő (föltápszódik. Olyan mozdulatot tesz, mintha ki akarná ragadni az Anna kezéből).

Anna (hátrál).

Anyahercegnő: Egy igen előkelő nő mondásai között olvastam, hogy nincsen olyan nő, ha császárné, ha szolgáló, aki nem kapható. Csak az ár teszi, az különbözik. Jól van. Ön kisasszony az egyetlen, aki meg

BRILLIÁNS-ÉKSZEREKET
gyöngyöket bárkinél drágábban vesz
SZEKELY EMIL, Király-utca 51. szám
Telefon (Teréz-templommal szemben) Telefon

TELEFON: JÓZSEF 146-41

VACUUM ÉS SULFID

GÖLYA-UCCA 6.

POLOSKARTÁS
TAKARTÁS

Nyaralók lakását
hazatérésig rendbe
hozzuk

nem közelíthető. Legyen. De mily nagy az az összeg, amin ez a kis irás...

Anna: Tessék. Tessék — ingyen, örökre.

Tessék, tegyék be a családi archivumukba! (Odanyújtja).

Anyahercegnő (elveszi. Reszkető kezében tartja).

Anna (kikapja a hercegasszony kezéből). Nem is főméltóságodnak, hanem a szelnek, a semminek. Ime! (Fogja az irást és összevissza tépi, a levegőbe fujja). Nincs szükségem írásra, az unokája becsületos ember. Szeret engem és én is megszerettem őt. Megígérte, megígértem és az fog történni, amit én akarok! Elbocsájt?

Anyahercegnő: El. Most már el. (Csenget). (Bejön a társaság, az előbbieik.)

Anyahercegnő: Mi rendben vagyunk!

Ágost: Oh, igazán? Hogyan?!

Anna: Rendben. Végeztünk. És most vagy velem jön, vagy soha többé nem lát. De nem úgy, hogy ne legyenek, nem úgy!

Anyahercegnő: Itt maradsz!

Anna: Választ köztük és köztem. Ha egy akarja, marad a családjánál, akik engem gyűlölnék és akiket én tisztelek.

Anyahercegnő: Szép tisztelet.

Anna: Amilyen szép gyűlölet főméltóságoké.

Anyahercegnő: A herceg a lakosztályába megy s ott várja be parancsaimat. És lelki-gyakorlatokat végez.

Udvarmester (fölpattan a székéről és ceremóniás bókkaal int Ágostnak, hogy gyerünk).

Ágost (fölláll. Tanácstalan).

Anyahercegnő (fölldl. Támogatni akarják, nem engedi).

Anna: Én nem bánom, maradjon a családjában körében, akikhez méltó, de ha most egyedül hagy innen elmenni: ez életben soha egy levegőt nem lélekzik velem. Erre én esküszöm, Eöz Anna, ivadéka kálvinista prédikátoroknak, akik máglyán haltak meg Jézus szerelméért és a maguk kemény fejéért.

Udvarmester: A régi szép idők. Ez az, ez az, a máglya.

Anna: Az, az, a máglya.

Anyahercegnő: Elég!

Anna: Velem jön.

Anyahercegnő: Itt maradsz.

Ágost: Én nem tudom, a nagymama parancsa, itt maradok... elmegyek.

Anyahercegnő (vérfagyasztó ridegséggel): Riggy!

Ágost: Itt maradok. (Annához.) Én nem tudok ellene, amit ő akar... Nincs bátorságom. Fizikai képességem.

Anna: Maradjon! Isten áldjal Maradjon

itt, a becsületszavával. És az összes becsületükkel, rangjukkal és degeneráltságukkal. (Egyszerre szótvedélyesen.) Csalás és árulás, amit ön elkövetett és én megvetem önt, aki, amikor kiöltözködik, őfelsége tisztí ruháját viseli, pedig nem más, mint egy arany-paszományos kereskedősegéd!

Anyahercegnő: És itt nem történik semmi, senki nem... A szolgaszemélyzet távolítsa el e némbert?

Anna: Majd magam, úgy ahogy jöttem. (Nagyon gögös. Majd nagyon alázatos. Mély pukkedlivel.) Bocsánatot kell kérnem, hogy ide hivatlanul beléptem és köszönöm vendégszeretetüket. És ha az etikettet valamilyen megsértettem, szolgáljon mentségemül, hogy én másban születtem és nem vagyok spanyol infánsnő... csak egy... szerető.

Anyahercegnő: Főudvarmester, kísérje ki a madmazellt.

Anna (elhárítva magától. Most már fokozhatatlan majesztással.) Én, egyedül.

(A lakájok ajtót nyitnak, megy előre. Amíg megy, a szalon hangtalan és sóbálvánnyá meredt. Az anyahercegnő szuggerálja Ágostot, aki mereven néz Anna után. Megmozdul. A nagyanynya megfogja a kezét.)

Ágost (egyszerre kivonja a kezét): Nagymama, én nem tudok, nekem muszáj, ne haragudjon rám, ítéljenek el, én utána, — vele megyek.

Fehéritő créme tubusban!

Azonnal és tartósan

hőhérré teszi a kezét

Magyarországi főraktár:

TÖRÖK PATIKA, KIRÁLY-UTCA 12. SZ.

Gondos anya

ZITA BABA-híreket
hintőport és szappant használ!

(Anna ezalatt a legutolsó ajtóhoz, helyesebben függönyhöz ért, amikor az kitárul előtte, pontosan ebben a momentumban fölpattan Agost és utána megy.)

(A függöny gyorsan le.)

4. FELVONÁS

(Eöz Anna hálószobája. Nem pompás, de izléses és szigoruan előkelő. Épített úgy, két lépcsőn, oldalt a szinpad baloldalán. Nagy ajtó a szin közepén. Kisebb egyszárnyu ajtó jobbról. Tél, későn délután.)

Anna (sötét prémben állig burkolva fekszik a chaiselongeon): Nem vagyok itthon senkinek.

Boris: Igenis, nem tetszik itthon lenni. (Boris már egészen kivetkőzött a paraszti mivoltából, olyan, mint egy előkelő komorna, csak a keze vörös — a mosást nem lehet elfeledni — a beszéde azonban régi, csak valamivel halkabb.)

Anna: Mit hazudsz, mit hazudunk, itthon vagyok, de nem akarok senkivel szöba állani.

Boris: Senkivel? És ha gyön a szentem?

Anna: Neked is mindenki szent, mégis csak cseléd vagy. Mindenki cseléd! A fejem fáj, Boris. Ez is új dolog.

Boris: Mert mindég a fejével teccik dolgozni. A kéz való a dologra. (Mutatja.) Nekem sose fáj. A férfi gondoskodik, az törje, míg meg nem sántul.

Anna: Elmehetsz. (Befordul a fal felé.) Tegnap, mikor az operában voltam, nem kerestek?

Boris: A herceg nem volt itt. Egy hete nem volt itt a herceg. Hol sétifikál az a

herceg? Ha én a kisasszony lennék, hátra-kötém a sarkát, hátra én!

Anna: Ostoba vagy, Boris.

Boris: Nem Boris, hanem Borbára! Mindég el teccik felejteni a nevemet. Igaz, hogy sokszor magam is elfelejtem. Pedig benne van az imádságos könyvbe is. A képe is. Izé van a feje körül. (Fölnevet. Letelepszik az Anna lába elé.) A herceg méltóságos ur ma biztosan el fog jönni.

Anna (felül): Honnan gondolod?

Boris: Onnan, hogy a szentem hol gyön, hol megy. Ha elmegy, mindég visszagyön. A férfi olyan, olyan mint a holdvilág. Hol megtelik, hol elfogyik. De meg-meg eccerre olyan széles és sárga lesz az ábrázata.

Anna: Nem telefonált?

Boris: Aztat biztosan megcselekedte. Csengett-csengett, de mennél jobban kijábtam, antul kevésbé értettem.

Anna: Már csak rajtad tudok nevetni. Rajtad se tudok.

Boris: Az a (kezével mimel) az udvarmestere, vagy mi az ördög, az itt ödög, a cselédséget faggati: mikor volt, hol volt, itt volt, nem volt? Mind bolonddá tartjuk. Az inas ur azonfölül még a pénzét is elveszi.

Anna (maga elé): Még mindig kémkednek, még mindig nem nyugodnak bele.

Boris: Hát elment vadászni. Egy ilyen fiatal hercegnek vadászni kell. Ha bóg a szarvas, megbolondul. A szarvas is, a férfi is. Ez a világ és ennyi az egész. Szoptattam én erdészéknél is, de hogy szoptattam!

Inas (az oldalajtón): A főmagasságu herceg idetelefonáltatott, hogy teára idejön, mert este utazik.

Anna (kibontja magát a plaidpólyából. De nem mohón. Int a fejével az inasnak, hogy elmehet).

Boris: No lássa, no lássa, tetccik látni?

Anna (födláll. Fölcsavarja a villanyt. Az álló tükör előtt nyujtözkodik): Ma szép akarok lenni, föl fogsz öltöztetni.

Boris: Minek öltöztetni? Olyan szép tetccik lenni, mint a napsütés, de nem itt, odahaza; minek a napvilágot — napvilágon — fööltöztetni?

Anna (mintha magának mondaná): Nekem ugy tetccik, ha a tükörbe nézem magam, nem vagyok olyan, amilyen voltam... (A nyelvet kinyujtja.) A fejem fáj, itt maradok, nem kell ruha. (Hirtelen önérettel elfordul a tükörtől.) Nem. Egy másik cipőt és harisnyát fogsz adni, ennyi az egész. Gyer. (Leül).

Boris (hözza a cipőt, a harisnyát. Amig a fekete selyemharisnyát lehuzza és a másikat fel, nagyon szaporán beszél.) De milyen hideg a drága kis szentem lába. A lábom. A lábom. A lábom. (Háromszor megcsókolja.) Majd a Boris, de nem az a hajrá, hopp Borbára, a vén ráncos képénél megmelegíti... A legény olyan, mint a holdvilág. Nem olyan, olyan mint az istennek a barma.

A Régi jó Budapest

egy gyöngyszeme a

„Makkhetes“ vendéglő
a régi helyén Rottenbiller- és Dob-utca sarak
Esténként katonazene

Tulajdonosa a közlismert sportember Márkus Árpád

Legujabb külföldi újdonságok !!

Ca changerait — On s'y fait — Les Femmes font ca bien mieux — Corpus Christi. Chanson d'Espagne — I want to be happy. Fox-trot — J'peux pas monter — Quand les femmes sont jolies — De vous à moi — Je suis son pere... je suis sa fille — C'est la faute à mon papa — La Java de Java — Les femmes mariées — Quand une femme — Trop nerveux — Mon coeur est un compartiment — Paris-Lyon-Méditerranée — La Procession (Raquel Meller) Chanson — Berceuse Catalane (Raquel Meller) Chanson

Kaphatók Rózsavölgyi és Tsa zeneműkereskedésében, Budapest, IV, Szervita-tér 5 és VI, Andrassy-ut 45

A világhírt angol Decca gramofon-gépek új modellje megérkezett — kapható csak Rózsavölgyi gramofon-osztályában, Budapest, IV, Szervita-tér 5

gyön legelni a pástra, aztán, aztán jóllakik, alszik, kérődzik, eldöng. De nem kell attul tartani hogy vissza nem gyön, ha megéhezik. Ha herceglégyé, ha kanászlegény.

Anna: Szentelen lettél, Boris.

Boris: Mért tetszett írni megtanítani. Azóta van. (Szünet). Irtam ám haza.

Anna: Vesztemre tanítottalak meg. Mit irtál?

Boris: Hogy meglesz. Mán meglesz a lakzi. (Kémkedve néz föl. Feleletet nem kap). Visszafeleltek. Má nem haragszanak. Fel is gyönnek. (Felkel a földről). Itt is vannak. Nem mertem megmondani, nehogy meg tessék lepödni.

Anna: Az anyám?

Boris: Azok bizony. Ide la. (Kinyitja az ajtót). Itt a tekintetes asszony! Itt van la, a menyasszony! (Kiszalad).

Eözné (jön).

Anna (fölugrik, néma, hosszú ölekezés, egy pillanatnyi csönd, leülnek egymás mellé, megfogják az egymás kezét).

Eözné: Nem jól vagy, hogy itt? ... (A hálószobára mutat).

Anna: Én, a legjobban, a legholdogabban, az a bolond Boris. — Lusta vagyok és olyan nagy, olyan szép az élet itt. Aztán az életem olyan szép és nagy, nagy lett! (Panaszos, szinte gyerekes hangon). Mért nem jöttél olyan soká? Mért nem jöttél föl, magamra hagytlát egészen. Vannak napok, még nekem is voltak, amikor egészen egyedül voltam; egymagam. Olyan sulyos magának az ember, alig tudja elbirni.

Eözné: Nem mondtad, nem irtad. Nem is lehetett. Apáddal annyit baj volt. Nyakas, elfogult, nem lehet kapacitálni. Tudod, hogy amikor a birtokunkat megvetted, nem akarta a várost otthagyni, amíg urát nem adjuk, hogy ki, mért és hogy vette vissza. Kitaláltam, hogy örököltünk.

Anna: Igaz is, mért mindig a gyerek a szülő után, és mért nem a gyerek után a szülő. Tudom, milyen nehezen csaltátok le és hónapokon át még veled is szakított, a csószüknél lakott, cselédkenyéren élt.

Eözné: Egészen megvadult. Megtudott valamit, hogy te és a fenség... falun is vannak jó emberek... Gratuláltak neki. Sértő levelet irt a főmagasságúnak, a postás kisasszony alig győzte eltépni. Egy éjszaka engem megrohant, hogy megöl engem, téged, téged, akit... El akart ide jönni, a vasutnál fogtuk el, szerencse, hogy pénze nem volt. Akkor kapta a levelet tőled és a főmagasságutól, hogy csak a menyasszonya vagy és nem a...

Anna (szárazon): A szeretőjel

Eözné: És hogy a szükséges formások

után törvényes hitvesévé tesz. Levél embert még olyan boldoggá nem tett. Szelid és jó, mint régen. Az egészsége egyszerre jobbra fordult. Bejár a faluba, a kaszinóba, emelt fővel jár és...

Anna: És újra politikál? Szegény apa, kedves jó apám! Csakhogy egészséges, együtt van és emelt fővel járhat újra. (Emelkedett hangon.) És én is... (Egyszerre halkan, maga elé meredő szemmel.) En elzüllöttem! (Szenvedélyesen az anyja ölébe furja a fejét. Zokogva, hevesen, hangosan.) Elzüllöttem.

Eözné (simogatja a fejét, a kezét csókolja): Anna, leányom, mit fogsz magadra. Te vagy az, aki soha... Az egyetlen, aki nem. Es ha akármilyen történt volna veled, tudd meg, hogy én mindig azt helyeslem, amit tettél. (Szünet.) Mit tettél?

Anna (fölemelkedik. Halkan): Odaadtam magamat neki. (Föláll, rémülten néz maga elé.) Azon az estén volt, amikor eljött velem, otthagya a családját, szakított az apjával. az anyjával, a menyasszonyával, még a nagyanyjával is, eljött hozzám, a mellemhez bujt, mint egy beteg gyerek, fölemelkedett, mint egy nagyerejű férfi, aki ezeréves köteleket szakított össze, egy pillanat alatt. Az egyik kezével könyörgött, a másik kezével akart. Esküdött. Az eskü alatt térdepelt. mint az oltár előtt, a lázas szája egy csókért könyörgött és én ezret adtam neki. Elöntött, mint az ár a vágyakozás, hogy fölládozzam magam érette és neki. Leszakítottam magamról az estélyi ruhámat és kiszakadt az eszemből a szivemből még az emléke is annak, hogy soha a családukban még nem volt leány, akihez az ura közeledhetett volna, mielőtt az ura lehetett volna. Azon az éjjelen — szerető lettem!

Eözné: Asszonyok, mind szegények és csak szeretők vagyunk, mások nem is lehetünk.

Anna (magához tér. Ujra apodiktikusan.) Én nem. Én nem akarok az lenni. Én tudom, mi a kötelességem ti irántatok és magam iránt. Elfeledkeztem — visszaemlékszem. Minden rendben lesz. És most megint beszélhetünk egymással, mint asszony az asszony-

PALUGYAY BOR ÉS PEZSGÓ

nyal. (Mellé ül.) Tudod-e, hogy igazán szeret engem és én is őt. Alapjában véve derék ember, rossz szokásokkal. A család az oka. Tudod, mama, a család. Az minden. Ha néha eltávolodik tőlem, a család rángatja el. Ide, magától jön vissza. Tudod, hogy meg akarták fosztani a rangjától. Tessék, mondta. Én lemondok! Neki nem kell belőlük semmi. Egy éjszaka meg is irta... Csudálatos, hogy a férfiak éjszaka, mama, milyen mások! De most nappal van, minden világos. Mára ígérte. Most várom. Az a megbeszélésünk, hogy elmegyünk a közjegyzőhöz, a hatóságnál minden, csaknem minden kész, egy pár napig még itthon, aztán együtt a birtokra, újra látom, újra a mienk! (A nekihevesedést egyszerre elvágja. Figyel.) Csengettek? Telefon. Kint?

Eözné: A füled cseng. Jó hírt hallasz. Tőlem is egyet. Az apád van kint. Nem lehetett otthon hagyni. Egyszerre rájött a vágó, hogy lásson. Nem mertem behozni. A Boris hazudozik neki kint. Féltelek az izgalmától. Most?

Anna (elgondolkozva): Most. — Eh, nekem mindegy, nincs senkim, csak ti. Gyer, vigyél hozzá. (Kopogtatás hallatszik.)

Eözné: Ó türelmetlenkedett. Vigyázz. Ő gyön.

Az öreg Eöz (botra támaszkodva, de kemény lépésekkel jön előre. Most már nem fakó, napbarnította az arca. Téli ruha van rajta, úgy van, ahogy a vasuttól jöttek. Egy pillanattig nézik egymást.)

Anna (megáll az apja előtt. Kissé szégyenlősen.)

Eöz (szigoruan): Gyere ide! (Megfogja a leánya fejét, a szemébe néz.) A régi vagy, az én lányom vagy. Csókolj meg.

Anna (kezet és ajkát megcsókolja.)

Waldhelm-léle **Soványító tea**

Biztos hatású. Kelleme ízű, ártalmatlan. Nagy doboz 50.090 K. Kapható minden gyógyszerárban Főraktár
SZENT PÉTER LABORATORIUM
Budapest, VI. ker., Felső erdősor 48. szám

A budapesti leányiskolái egyesület vezetése alatt álló V. kerületi polgári leányiskola igazgatósága

Értesítés

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr 50525 VI 1925. számú rendeletével Budapest, az V. ker., Kádár-u. 10. III. alatt **polgári leányiskola** nyílik meg szeptember 1-én. Az iskola bizonyítványai államérvényesek. **Beíratási díj: 50.000 korona, havi tandíj 80.000 K.** A már máshova beírt tanulók beíratási és befizetett tandíja beszámíttatik. Szegénysorsu jó előmeneteli tanulók fél vagy teljes tandíj mentességben részesülhetnek. Az egyesület az iskola mellett, a nagymélt. vallás- és közokt. Miniszter Úr 40569 1925. III. a. sz. rendeletével **államilag engedélyezett zeneiskolát** is tart fenn. Havi tandíj 200.00 K. Előzetes beiratások augusztus 16-tól alantí címen történnek. Kapcsolatos még: **Továbbképző Leánylyceum** és **Iparművészeti Iskola.**

Budapesten, 1925 augusztus hó 15.

Tanay Magda okl. polg. isk. tanár, az iskola vezető tanára. Budapest, V. Vilmos császársz-út 63. II. emelet, 15.

Eöz: A lábam egyszeriben megjavult.

Eözné: Menni tud.

Anna: Az öcsém irt. Hizott tiz kilót.

Eözné: Meggyógyult.

Eöz: Itáliába.

Anna: Csak haza ne jöjjön most, télben!

Eöz: Aznak irhatsz, hazajött. Anyja, mikor is érkezik?

Eözné: Egy félóra múlva. Kimegyünk elé a vasutra.

Anna: Ki. Hogyne. Mind. (Nagy zavarban a főajtó felé, ahonnan lépteket hall.) Ámbár én, rossz napom van, nem tudom megszokni ezt, ezt a várost.

Eöz: Ugy-e? Nincs más, csak a falu. Gyertek oda. (Szigoruan). Aztán mikor lesz meg? Nem szeretem a hosszú mátkaságot.

Anna (szórakozottan): Igen, hamarjában, nemsokára.

Eözné: Mit sietteti? Apja, maguk férfiak nem is tudják, hogy a nőnek mennyi minden baja van addig, stafirug... Rendben van?

Anna: Igen, mama, rendben van, a stafirug rendben van, minden rendben van, semmi baj. És ti? Nem is beszéltek magatokról. Apa, apa, apám. (Az apja ölébe ül. Becézi.) Megint az öledbe ülhetek, — mint kislány koromban. Öreg nyakas zsarnokom. Hát nálatok rendben van-e minden? Lencsét vessetek. A virágát is szeretem. A szemem meg jó és szép lesz tőle az ember. Az idén már ti szántótok, jövőre mi aratunk. Ugy-e mondtam, megmondtam. A cselédházat zsidelyezni kell, olyan volt már, mint a rühös macska. A legszebb palota! És mit csinál Tom, az öreg Tamás? Igaz, hogy lesüllyedt és a falusi komondorokkal barátkozik? Miért van az, apa, hogy a végén mindenkinek kihull a foga. Én komolyan viszek a Tomnak fogat, aranyfogat. Van-e ispánod, hajtasz-e magad? Megint hajtasz. Viszek neked két pejt. És lent is vessetek, a legszebb kék a virágja és hús a vászna. Milyen jó hús. (A középső ajtóban fordul a kulcs).

Eözné: Valaki jön. Talán mi most alkalmatlanok is vagyunk.

Öreg Eöz: Valaki? Ide? Hogy mer?

Anna: Óh dehogy... Az inasok valahova elcsavarogtak. (Zavart, hirtelen nyugodt lesz).

Agost (rossz kedvvel néz körül): Ah, rossz időben... Vendégek. (Megismeri az öreget). Családi tanács?

Anna: Anya, Agost hercegl! Emlékszel rá?
Agost (tettetett nagy meghajlással): Volt szerencsém.

Anna: És az apámnak is.

Agost (színtén mély meghajlással, kezét nem nyújt):

Eöz (fölkáll, Szertartásosan): Formailag nem volt helyes, ezt meg kell önnek mondanom. De ön mindent jóvátett, ami jóvátétel. (Kezét nyújt).

Ágost (vállalja, de hidegen).

Eöz (tovább rázza a kezét): És meg kell önnek mondanom, hogy volt idő, amikor kardom élire akartam állítani önt. Bocsánatot kérő levele és becsületos fogadalma idejében érkezett. Köszönöm önnek. (Elengedi Ágost kezét, aki azt nézi, hogy lehetne innen elszelelni. Az öreg utána megy és megint a kezét nyújtja.)

Ágost (kényszeredetten, de mégis csak kezét ad).

Eöz: Mi magyarok vagyunk, de tudunk németül: Nichts ungut!

(Kinos csend. Anna az anyja ölébe ül, az apját cirógatja. Ágost a gallérjával küzdöködik, az egyik cigarettát a másikon gyújtja meg. Egy gyötrelmes pillanatban áll meg az oldalsó ajtóban Boris, int Annának, aki nem akarja észrevenni.)

Boris: Tekintetes ur, tekintetes asszony, itt a fuvar a vasúthoz. El teccenek késni.

Eözné: El ne késünk!

Eöz: Gyerünk is. Te is jössz? Ti is jötök?

Anna: Én nem mehetek, apa, így vagyok. (Mutatja slafrokját.) Megyek utánatok a hotelbe.

Eözné (aki előre ment): Ungarische Krone.

Eöz (büszkén): Ungarische Krone! (Megint kezeli, sőt szalutál.)

Ágost: Micsoda családi jelenetek ezek? Nekem ezekhez az emberekhez semmi közöm.

Anna: Nekem ezek apám, anyám, öcsém. Ezek én. Énhozzám csak van köze?

Ágost: No igen... igen (közömbösen) hogyne. A cselédje is mindég bent. Szaga van. Szeretem ezt a szagot vadászaton, a hálószobámban nem.

Anna: Véletlenül történt, hogy ide bejött valaki.

Ágost: Egyáltalán mit akarnak itt? Megvan a birtokuk. A birtok. Az ősi gazdaság, amit maga visszaszerzett. Amit én nekik, az én pénzemen visszavettem. A maga álma volt, de az én pénzem volt. Az álma megvan, a fantázia.

Anna: Köszönöm magának, Ágost. (Kezét nyújt.)

Ágost (kezét ad, de nem néz rá, olvas).

Anna: Most már megnyugodtak. Apa is, főkép mióta maga azt a kedves, igazán kedves levelet írta neki. Emlékszik arra az éjszakára?

Ágost: Ahá!

Anna: Apa most vár. Bizik és vár, még a lába is megjavult azóta.

Ágost: Lehet. A polgári embereknek és a honorácioroknak a pénz a lábukra megy. Megsántulnak, ha nincs, ugrálnak, ha van.

Anna (kényszeredetten nevet).

Ágost: Nekünk a pénz semmi, nem imádjuk. Van. Nekem most rapid fogy. Tudja, hogy maga nem olcsó kislány?

Anna: Sokat költök? Nem fogom tenni többet. Nem tudom látni, amikor másnak semmi sem legyen, mikor nekünk van. Sok. Könnyelmű nő vagyok, megérdemellem, hogy kikaptam.

Ágost (lőversenyprogramokat olvas, hasonlít össze, számít): Fedóra 10 kilót ad Ignácnak, Ignác azonban Darázsderékun keresztül fogja Inamot. (Egyszerre hevesen.) Tudja, hogy maga nekem egyszerűen rossz kabala? Amióta magával együtt vagyok, egy becsületos versenyt nem nyerek. Egy becstelent még kevésbé. A kártyán vesztek. Kirabolt Pál herceg, még megérttem. A Robida-Rivva olasz, természetes, tud valamit. De a magyar ur is nyert tőlem és ez már rendkívüli. Pechem van. Pechem van magával. Vagy valaki nagyon szeret.

Anna: Én küzdöttem magával. Volt idő, amikor gyűlöltem, mint csak egy rossz gyereket lehet. Megszoktam és aztán megszerettem, mint egy gyereket és mint egy férfit.

Ágost: Ahá!

Anna (szenvedélyesen a mellére borul): Bocsáss meg nekem, bocsáss meg nekem.

Ágost (kivonja magát Anna karjaiból, elöklöki): Mi az, mi az, megszállt? Ezt vártam, valóban ezt vártam.

Anna (mosolyogva): Én, csálni? Jobban együtt vagyok vele, mint magammal. Soha sem hittem, hogy így lehet. Egészen a tied vagyok. Nem tudja azt egy férfi, te se tudhatod, mi az egy lánynak, amikor odaadja magát. Örök fogadalom van a fájdalomában. Olyan könnyű hűnek lennie, még hogyan lehessen magához hűtlen?

Ágost (megint visszaül a helyére): Jó, jól Már azt hittem, hallok valamit. És mi az a bocsánat?

Anna: Nagyon kérem, ne haragudjék rám. Az egész életemmel, testemmel, a lel-

uj! Gourmand kávéfőzőgép uj!

mely a jelenkor legszenzációsabb újdonsága. Elsőrendű kávé, — géppünkkel néhány perc alatt előállítható. — Gépeink Budapestben minden jobb étteremben, üzembem megtekinthetők. A kávé megízlelhető: Budapesten a Sziget-klub, Liget-klub, Kéményseprő vendéglő Aréna-ut, Posch-étterem, Múcsarnok kávéház K odra-étterem Krisztina-tér, Put z er-étterem, Halászcserda Stefánia-ut, Gregorics-étterem, Pannónia kávéház Miskolc, Furdőtelep-étterem Siofok, Hullám-szálló Keszthely, Dunakioszk Esztergom, Lőrinczy-étterem Szolnok. Wravetz G. Népliget stb — Gépeinkről ugy háztartások,

mint éttermi üzemek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Megrendelések, postai megbízásokat pontosan eszközöl a készülék egyedüli gyártója: **Zlinszky Lajos**, Budapest, VII. Murányi-utca 31. szám.

kemmel fogok megfizetni érte, pedig az valami.

Ágost: Fizetni, fizetni, zahlen. Csak pagé, pagare. No, mi az? Mi?

Anna: Megértem, hogy ideges. Belátom, hogy nem könnyű dolog elválni egy családtól, amiben született. Letenni egy fényes nevet, vállalni egy szürke mást. Tárgyalni eszes és kegyetlen lényekkel. Jogügyi igazgatókkal, közjegyzőkkel. Választott már nevet?

Ágost: Maga hallucinál, kedvesem. Elválni a családomtól! Az ember beszél. Az ember ír. Mindent összebeszél, összeír. Ha rájön a láz, ha önkivületben van.

Anna: Ha rájön a láz, ha önkivületben...

Ágost: Eszemágában sincs elszakadni a családomtól. Majd? Hogy? Nem is lehet, nem is tudok! A nagymama nekem megbocsájtott.

Anna: A nagymama? Ugy?...

Ágost: Milyen kedves volt a nagymama. Az ölébe vett, mint egy gyereket, megcsókolt. Együtt vagyunk, rendben vagyunk. Sőt a holnapi szent estét vele is töltöm falun. *(Megnézi az óráját.)* Sőt értem is jön — nem a nagy batáron — autón, a nagymama.

Anna: Érette jön a nagymama! *(Egyszerre változó hangon):* És amit maga nekem ígért?

Ágost *(feláll):* Egy ur ígér. Ha megteheti, meg is tartja. Lehetetlent ha ígér, nem is illik tőle elfogadni. De maguk azt teszik. Előszeretettel cselekszik. Le akarnak huzni bennünket magukhoz. Pedig mennyivel becsületesebb volna, ha szépen lent maradnának. Klein Ágoston. Még a nevemet, csak azt. Stal Ágoston, Brandt Ágoston. Miket is ajánlott... fuj, fuj, azon az ominózus éjjelen.

Anna: Amelyen megesküdtök, hogy családja ellenzésével nem törődik. Ha akadályozzák, új, becsületesebb nevet vesz föl. Magának csinál nevet. Ujjongott örömeiben — és úgy vezet oltár elé. Nem oltár, csak polgárit, egy rendes hivatalnokit akart. Csak civiltörvényt, aki nevünket egymás mellé bejegyezze. És eltűnjünk Svájcba,

vagy az ősi birtokunkra és ketten csak egymásért, egyek. Azon az éjszakán, amikor a magáé lettem, megesküdtök...

Ágost: Rég feloldtam magamat alóla.

Anna: Az apámnak nem ezt írta? Megírta...

Ágost: Azokban a hetekben... hogy is hívják ezeket?... Egy beteg öreg embert csak regardirozni kell.

Anna: És semmitem igaz? Semmitem igaz? Mindent hazudott, hazudott?

Ágost: Én? Semmit! Csak tuloztam. Hanem néha itt fogok aludni magánál. Ha ráérek. Most nem érek rá.

Anna: Mondja, hogy, hogy mindaz, amit itt... Csak kinezni akar. Csak ki akarja élvezni, hogy fölem került, mert, mert a legerősebb nő is gyengébb, mint a legluiványabb férfi, ha egyszer már... Mondja, hogy hazudott.

Ágost: Becsületesem mondok, hogy most igazat mondtam! *(Föláll, készülődik.)*

Anna: Maradjon itt. Maradjon velem. Egyedül hagy most itt?

Ágost: Egy csók kell? Ha csak az kell... Tessék! *(Cuppant az Anna száján.)*

Anna *(nem engedi el, erősen, lázasan csókolja).*

Ágost: Na, eresszen el, elég volt!

Anna *(hátrál):* Elég volt? *(Kimeresztett szemmel csodálkozva néz.)* Nem szeret többé, nem szeret?

Ágost: Na, na, végre is mindennek a végén vége van. Egy öreg viszony a végtelemben nem húzódnak.

Anna *(csodálkozva, mintha önmagának szólna):* Viszony?... A végtelenbe?...

Ágost *(szinte gyerekesen):* Aztán mit gondol maga, nekem sok dolgom van. Nekem két lovat kell belovagolnom magamnak, mert én magam teszem. Nekem kötelességeim vannak. És mindenképp, én katona vagyok. Elképzelhetetlen, mennyi baj van ezekkel az egyenruhákkal. Nem tud valami becsületes komornyikot? Aztán a családkunk, a házunk, a jövőm. A nagymama nem türi ezt. Én se türom, hogy... hogy... hogy...

Anna *(leül, ölébe nyugtatja kezeit, nagyon nézi Ágostot, majd egyszerre lehajtja a fejét, hirtelen fölemeli):* Nem szeret többé. Jó. Rimánkóva rabolt ki engem. Jó. De megcsalni, nevetségessé tenni magam nem hagyom. Nincs szükségem a nyomoruságos megalázkodásra és nem kell a szerelme, a maga szerelme! A hűsége, a neve. Semmitem kell öntől. Tartson szeretőket, házasodjon meg, de igazoljon az apám, az őcsém és magam előtt.

Ágost: Nem jó ötlet. Nem jó. És nincs időm, mondtam már, hogy nincs időm. *(Indul.)*

Anna: Nézze, szenvedek és szégyellem, hogy szenvedek. Én nem vagyok én többé. Különbem nem tudnám megtenni, hogy kö-

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET

BUDAPEST, VIII. KER., VAS-UTCA 17. SZ.

Részletre butorok,

első kézből gyári áron. Müller Lajos butorgyárosnál, VII, Dohány-utca 37.

Szenzáció! Hajszálak végleges eltávolítása felelősséggel kenőccsel. Képzett arcápolás minden arctisztálanságnál. Szemölcsirtás. Postal szétküldés. Gyorshatású szepőlelleni krémek. Kovácsné kozmetikája, Rákóczi-ut 86.L.

nyörögjek egy férfinak. Ne alázzon meg és ne tapossa el azokat, akiket mindenkéfélt szeretek és tisztelnek és ne taposson el engem. (Szünet. Szárazon.) Tartsa meg a szavát! Hogy azt, amit én becsületes embereknek és magamnak adtam, megtartassam.

Ágost: Csak nem érzelegni, nem érzelegni. Azt igazán nem szeretem. Az én szívem nagyon jó, de katonaszív. Az ilyesmit legjobb egy jogtanácsossal elintézni. Az ügyvédét elküldi, annak átadják, átveszik és rendben van az egész. Van valami kívánása?

Anna: Nincs, csak egy. Az, hogy emelt fővel állhassak magam előtt és azok elé, akiket tiszteltek.

Ágost: Azt teheti! Miért ne! Sőt! Igen helyes leány volt.

Anna: Nem vagyok leány. (Lehajtott fővel.) Asszony vagyok! Gyerekem lesz! És a gyermekemnek nevet, magamnak tiszteletet akarok.

Ágost: Még ez is? Ez kellemetlen, a legnagyobb mértékben kellemetlen.

Anna (csodálkozva): Kellemetlen? Végső célnak, egyetlen ambíciónak, legfőbb boldogságának mondta és most...

Ágost: Most kellemetlen. Utálatos ügy. Közönséges.

Anna: Utálatos ügy, hogy egy új, egy szent, egy tiszta lény születik a világra?

Ágost: Nekem nem születik, én nem vagyok rá kíváncsi. Nekem semmi közöm hozzá. Nekem hagyjanak békét, hagyjanak ki az egészből és ha az ember még tudná, biztosan tudná, ki az apja?

Anna: Ön, de csak volt, apja többé nincs és nem is lesz.

Ágost: Lezártuk?

Anna: Le.

Ágost: Békében? (Kezet ad.)

Anna (nem ad kezet, lassan föl-alá jár).

Kostitz (a középső ajtóban bedugja, ki-kapja a fejét).

Ágost: Tessék!

Kostitz: Kérem szépen, ezer bocsánatot, csakis, hogy föl méltóztatott szabadítani. (Suttog): A hercegasszony főméltósága előre küldött, hogy ő eljön a hercegért!

Ágost: A szomszéd háznál az autó megáll?

Kostitz: Nem, ennél a háznál. Főméltósága nem zsenirozza magát. Ő nem. — Én fűni fogom (autóként utánoz) és együtt mennek ki a kastélyba.

Ágost: Ó, én, ki még?

Kostitz (sugva): Sophie. (Elmenekül.)

Anna: Tehát elmegy?

Ágost: El éni!

Anna: Ez az utolsó szava?

Ágost: Olyanformán. (Az ablaküvegen dobol.)

Anna (az ágyhoz közeledik, kinyitja az éjjeli szekrény fiókját, kiveszi a csontfog-

tyus bulldogot. Az ágynál): Tehát az én számomra nem marad más hátra, mint egy.

Ágost: Mi?

Anna: Az öngyilkosság.

Ágost: Na ezt azért nem kell, az nem kell, ordenáré dolog. (Katonás argóval.) Ámbár vannak helyzetek, mikor nem lehet mást tenni. Amikor a becsület kívánja. Az elől jár, akinek van.

Anna: Tehát öljem meg magam. És miért nem ön magát?

Ágost: Isten ments. Nekem tiltja a vallásom. Soha nem bocsátaná meg nekem az egyház. Csak nagy utánjárásra. És most jön a legjobb szezon; a nagy, vad egy élet, rendes becsületes ember leszek. (Nagy méltatlankodással): Én megölni magamat? (Szünet.)

Anna: És mit mond ahhoz, hogy én — — magát? (Főlveszi a revolvért és játszik vele. Nézi, magafelé irányítja, Ágostra szegzi.)

Ágost (ugrál kicsit): Mit bolondozik. Micsoda tulzás. Tegye el, még kárt csinál magában.

Anna: Én nekem nincs okom.

Ágost: Adja ide a fegyvert, a mienk. Mit tudnak vele banni maguk. Na adja ide szépen. (Közeledik feléje, meg akarja fogni, nem tudja.) Maga nagyon föl van izgatva. (Ő izgatott.) Egy kis csokolódzás tán kell, no nem bánom. (Megnézi az óráját.) Még öt percem van. (Elkapja a karját, az ágy felé vonszolja.) Bestia, gyere, a szeretőm vagy, az állatom vagy. A vásáron megvettelek, megfizettelek.

Anna (kiszakítja magát — visszalöki az ágytak, ő maga az ajtó felé hátrál, mint a macska, egyszerre kiegyenesedik, rászegzi a fegyvert.) Ha tud, imádkozzék. (Elfordítja magát.) Most én fizetek.

(A fegyver eldördül, Ágost felszökken és egy hang nélkül holtan terül el az ágy lépcsőzetén, fejjel az ágy falának.)

Iparművésztl

tervezett gyönyörű háló, ebédlő, őr-szoba csillárral együtt áron alul átadó.
Podmaniczky-utca 14. szám.

Anna (egy pillanatig szorítja a füstölgő revolvert, maga felé fordítja, eldobja, közeledik a holttest felé. Itt sokféle játék lehet. A színpadon látják, melyik a jó. A végén letérpedel. A holttestre mutat.) Megöltem.

Boris (megnézi, parasztosan konstatálja a halált, keresztet vet): Csakugyan holt! (Síránkozza, parasztosan): Meghalt a nagyságos főember. No még ilyet. Megölted? Megölted? Miér? Nem engedelmeskedett. Gyere, fussunk.

Anna: Én? Futni? Ki elől? Magamat megtaláltam. Megkönnyebbültem. Nyugodt vagyok.

Boris: Mondd, hogy maga. Ki látta? Nem is te tetted. Nem.

Anna: Vigyél és öltöztess fel, ne ezekkel a rongyokkal, a magam ruháját akarom. Gyere, gyere. (Künn az autó sajtósága melete, vonítása, túlkölése hallatszik, a nyitva hagyott oldalajtó felől.) A ruhám, a régim, dadám, a cipőm.

Kostitz (a hálószoba ajtajánál kint): A hercegasszony itt van!

Anyahercegnő: Menjen le a gróf ur a Sophiehoz. Majd én magam. (Kopogtat.) Ágost, én magam jöttem érted. Magam. (Választ nem kap. Kinyitja az ajtót, erőteljes kézzel. Sötét bundában. Téli kapisonban. Botra támaszkodva. Az egyoldalra világított hálószobában nem tájékozódik mindjárt, a toilettszoba felé néz.) Jöttem visszaadni egy vizitet, mi járhatunk piszok-

ban is, rajtunk nem fog, minket nem érint. Én idejöttem, hogy én innen elvigyelek! Utazunk.

Anna (belép és megáll az oldalsó toilett-szoba ajtajában): Jelentem főmagasságodnak, hogy Ágost herceg nem utazhatik. — Ágost herceg meghalt.

Anyahercegnő (közelebb lép, meglátja a holttestet. Keresztet vet, nézi): Az én szép unokám, vérem, nevem, házam ivadéka halott.

Anna: Halott!

Anyahercegnő (mint a vércse, úgy megy neki Annának): Canaille! Canaille! Canaille! Ezt te csináltad, te, te! Te adad kezébe a fegyvert!

Anna (emelt fővel, szoborszerűen): Nem. Én magam. Én öltem meg.

Anyahercegnő: Ugy? Te merted? Tudod, mi történik veled?

Anna (mint előbb): Tudom. Viselem a következeit, akarom, kívánom a leszámolást.

Anyahercegnő: A leszámolást! Én is. A szép nyakadat a hóhérvékeltre... és aki hozzád tartozik, a fajtád, a véred, az egész ivadékodat kiirtatom. Hogy magjuk ne maradjon, mint ahogy nekem nem maradt.

Anna: Itt vagyok és megyek önnel az isteni és világi törvény elé!

BUTOROK

HAAR, Csengery-utca 29. szám

Gyönyörű hálók, ebédlők uriszobák elsőrangú kivitelben rendkívül mérsékelt árban.

Wiener
Allgemeine Zeitung
seit 40 Jahren
DAS
führende grosse Organ!
Politisch, aussenpolitisch,
finanzpolitisch, bestinformierte
Wiener Tageszeitung.

Illustriertes Wiener
Extrablatt
seit 36 Jahren
DIE
älteste populärste Tageszeitung!
Täglich unentbehrliche
Rubriken. Spezialität:
Gewerbe-Extrablatt.

Szerkeszti és kiadja :

HACSAK GÉZA

Wien, I, Grunangergasse 2.

HERCZEG GÉZA

Telefon 77—500 Serie

Anyahercegnő (főlocsudva): Világi törvényt! Az nekem nem kell, vulger és utálatos előttem. Nincs törvény, csak egy, a házunké, az enyém! Boszút, igen, de botrányt nem! Egy Feodorori is, akit megölték! Aki nem ölt, hanem megöletett! Ezt nem! Igy nem lehet, nem szabad, hogy megtudják. Madmazell, figyeljen ide. A cselédség nem tud semmit. És ön nem az oka Ágost herceg halálának. Véletlen szerencsétlenség, vadászaton, hirtelen. A magasabb cselédség ki fogja állítani a hiteles okiratokat. Nem tűröm, hogy piaci törvény elé hurcolják házunkat, amely arra született, hogy öljön és nem arra, hogy megölessék! Most pedig hagyja itt a halottamat, most már az enyém, a miénk újra! Ön pedig takarodjék innen borzasztó bűnével, tünjék el a városból, az egész világrészből. Ne halljam többé az ön nevét, ne lássam egy moccnását, mert... Én istentől adott jogomnál fogva és mert nekem az érdekem... Madmazell, én megkegyelmezek önnek.

Anna (mereven előrelép).

(Kint láрма, Boris, két inas, az utcáról egy alak, benyomulnak. Hangok): Itt erre... a herceg... a szeretője... ő maga... az... azt... a bestia... Nem, önként. Ki tudja, ki.

Polgári biztos: Bocsánat, de a házból értesítettek, hogy itt történt valami. (Meglátja az anyahercegnőt. Mély bókkal): Főmagasságodat kérem, ne izgassa föl magát.

Anyahercegnő: Sohse voltam erősebb. Kérem önt, hagyja el a házat.

Polgári biztos: Bocsánatot, de nekem kötelességem megtudni, hogy mi történt. (Nézi a halottat.)

Anyahercegnő: Szerencsétlenség történt. Hirtelen baleset. A törvény beavatkozását nem kérjük.

Polgári biztos: De szabad tudnom, mi történt?

Anna (előrelép): Az történt, hogy Ágost herceget megöltém. A családjával együtt hazudott nekem, hogy becselenné tegyen. Igazságot tettem magamnak. Én viselem a felelősséget Isten és ember előtt.

(Függöny gyorsan.)

Pattanás

mitesser, tágpórus ellen legbiztosabb szer az epegyógy-szappan és Comedo-arcviz

Szeplő Szénol

májtolt és bőrelszíneződés ellen egyetlen szer a Pigment-kenőcs

a ráncos arcot frissé, üdévé, hamvassá tesz. — Beszerezhető

Speciális hajfestés minden színben

Schadek Antal kozmetikai műtermében IV, Váci-utca 12. sz. félemelet.

Galgóczy magántanító

Mária Terézia-tér 3. Előkészít magánvizsgákra, ösztöndíjra vidékieket is. — Telefon: József 95-53

Hálószobák, ebédlők, teljes lakberendezés, zések legolcsóbban a készítőnél: BODON, Péterffy Sándor-u. 42, Garay-térnél

RUHASZAKADÁS művészi műtőmése, harmonikus új szi javítása
Dr. KASSAINÉ iparművészeti műhelyében VII. Lövöldé-tér 1. szám. Telefon: József 110-34

RITKA ALKALOM!

RITKA ALKALOM!

Kotta-album Az a'anti kották összegyűjtve összesen **50.000** megszerzhetőek a

a Színházi Élet boltjában Budapest, Erzsébet körút 29.

Csak korlátolt számban. Vidékre az összeg előzetes beküldése mellett vagy utánvétell

Kabaré- és orfeum-dalok:

Zerkovitz: Nem bánom, jusst se bánom. Onestep.

Zerkovitz: Egy érzelmesen könnyű dal.

Zerkovitz: Szerettem, csalódtam.

Zerkovitz: Be van az én lelkem csipve.

Magyar nőták és műdalok:

Ányos: Te voltál, te vagy a szentem.

Ányos: Elszakadok tőled, mint levél az ágtól.

Balázs: Suttognak a lombok.

Balázs: Levelet hozott a posta.

Kern: Kertembe rózsabokor.

Kurucz: Költözik a fecske.

Révfy: Daru madár.

Tarnay: Megállnék ablakod alatt.

Czeplédy: Csendesesen, csendesesen.

Griesz: Bucsuzom.

Jacobi: Vagy, vagy.

Rozsnyai: Gyönyörű szép a szony. Ragtime.

Székely: Lány, lány, kicsi fekete hajú lány. Ragtime.

Székely: Ah, Sári-Sarolta. Ragtime.

Székely: Van nekem egy tucat. Ragtime.

Szirmai: Dal a gázreszóról.

Szirmai: A Pillangó.

Szirmai: Piroska és a farkas.

Vincze: Bál után. Dalkeringő.

Zerkovitz: Tyűh de csuda, szép muzsika. Onestep.

Hirdetéseinket kíséri figyelemmel!

Fenti ár 2 héti érvényes!